

Aristotelica Gallica: Bibliothecae M–Z

VON CHARLES H. LOHR

Zur Zeit sind verschiedene Projekte mit der Literaturgeschichte des lateinischen Aristotelismus beschäftigt. Die Hss der mittelalterlichen Übersetzungen der Werke des Aristoteles sind in dem *Aristoteles latinus* (Codices I–II-Suppl., Rom 1939, Cambridge 1955, Bruges-Paris 1961) beschrieben. Die zahlreichen Aristoteles-Übersetzungen der Renaissance-Zeit werden durch die Renaissance Society of America (New York) inventarisiert. Die mittelalterlichen Kommentare zu Aristoteles (bis 1500) wurden von mir zwischen den Jahren 1967 und 1974 in der Zeitschrift *Traditio* (New York), die Renaissance-Kommentare (1500–1650) zwischen 1974 und 1981 in den Zeitschriften *Studies in the Renaissance* und *Renaissance Quarterly* (New York) verzeichnet. Eine revidierte und ergänzte Auflage des zweiten Verzeichnisses wird demnächst erscheinen; eine Neuauflage des ersten ist zur Zeit in Vorbereitung. Außerdem haben verschiedene Autoren Verzeichnisse der Hss einzelner Bibliotheken, die mittelalterliche Kommentare zu Aristoteles enthalten, vorgelegt. Die Hss der Pariser Bibliotheken hat W. Seńko in seinem *Repertorium commentariorum medii aevi in Aristotelem latinorum quae in bibliothecis publicis Parisiis asservantur* (Warschau 1982) 2 Bde., beschrieben. Ein Verzeichnis der Hss in anderen französischen Bibliotheken habe ich vorbereitet: Die Beschreibungen der Hss für die Bibliotheken Aix-en-Provence – Lyon sind in dieser Zeitschrift 57 (1982) 225–259 erschienen; die Beschreibungen für die Bibliotheken Marseille–Vendôme lege ich hiermit vor.

Der Wissenschaftlichen Gesellschaft Freiburg möchte ich für ihre großzügige Unterstützung des Raimundus-Lullus-Instituts bei der Anschaffung von Mikrofilmen sehr vieler Hss danken.

Marseille

Bibliothèque municipale, 739 (Ba. 17; R. 182) (A. D. 1579) 458 ff.

Chart., 231 × 155 mm.

1. MARTIALIS LASCURIUS, *Annotata in Organum Aristotelis* (Finis totius organi Aristotelis sive totius logicae, anno 1579 et die 11a augusti hora quarta, in collegio Plessaeo, a D. Lascurio Langonico data).

2. ID., *Commentaria in universa Aristotelis Ethica* (in licaeo Plessaeo anno a creatione mundi 1579). Cf. Lohr, RLAC XXXI 536.

Bibliothèque municipale, 740 (Bb. 5 d; R. 211) (A. D. 1588) 253 ff.

Chart., 215 × 170 mm., f. 1r: ‚Ex communi bibliotheca conventus Augustiniani Aquisensis‘.

1. FR. PETRUS TAXILIS, *Philosophia rationalis* (Prolegomena libri Porphyrii; In Categorias; In librum Perihermenias; In libros Priorum; In Posteriora analytica; Super libros Topicorum; In libros Elenchorum).

2. ID., *Philosophia naturalis* (In libros Physicorum; In libros De anima). Cf. Lohr, RLAC XXXV 191.

Bibliothèque municipale, 746 (Bb. 9; R. 222) (A. D. 1605) 262 ff.

Chart., 220 × 178 mm.

1. JACOBUS JANNE, *Prolegomena in philosophiam Aristotelis* (f. 111v: Praeceptore M. Jacobo Janne, baccalaureo primae licentiae, 1605. Fr. Honoratus Vacarot conventus Aquensis provensalis; f. 143r: Fr. Honoratus Vacarot Aquensis conventus provensalis morabatur Parisiis A. D. 1605). Cf. Lohr, RLAC XXX 726.

Bibliothèque municipale, 747 (Bb. 5 g; R. 214) (A. D. 1607) 363 ff.

Chart., 204 × 153 mm.

1. VICATUS, *Disputatio prooemialis de philosophia in universon* (f. 1r: Ipse Bonifacius Tournon Aquensis haec a DD. Vicato sacrae theologiae doctore et philosopho excellentissimi accipiebam in Borbonio Aquensium collegio anno reparatae naturae 1607).
2. ID., *Disputationes in logicam Aristotelis*. Cf. Lohr, RLAC XXXV 217.

**Bibliothèque municipale, 748–750 (Bb. 69 f.; R. 327) (A. D. 1607/08)
279 + 343 + 464 ff.**

Chart., 204 × 153 mm.

1. VICATUS, *In universon Aristotelis physicam disputationes. Pars prima, in qua de corpore naturali in communi* (f. Ir: Ipse Bonifacius Tornonius Aquensis haec a DD. Vicato sacrae theologiae doctore et philosopho excellentissimo accipiebam in Borbonio Aquensium collegio).
2. ID., *Pars secunda, in qua de corpore naturali simplici*.
3. ID., *Pars tertia, in qua de corpore naturali mixto*. Cf. Lohr, RLAC XXXV 217.

Bibliothèque municipale, 751 (Bb. 82; R. 351) (A. D. 1607/08) 316 ff.

Chart., 204 × 146 mm., f. 113–136, 251–270 vacant.

1. VICATUS, *In Metaphysicam seu primam philosophiam disputationes* (f. 1r: Ipse Bonifacius Tornon Aquensis haec a DD. Vicato sacrae theologiae doctore et philosopho excellentissimo accipiebam Borbonio in Aquensium collegio).
2. ID., *In philosophiam practicam seu moralem disputationes*. Cf. Lohr, RLAC XXXV 217.
3. ID., *Disputatio de mathematicis*.

Bibliothèque municipale, 752 (Bb. 59; R. 305) (A. D. 1611) 345 pp.

Chart., 242 × 173 mm., f. Ir: „Ex communi bibliotheca conventus Augustiniani Aquensis“.

1. PHILIBERTUS FEZAYUS, O. Carm., *Explicatio logicae, in tres tractatus divisa* (Aquis Sextiis a fr. Josepho Seguino audita et scripta anno 1611). Cf. Lohr, RLAC XXIX 737.

Bibliothèque municipale, 753 (Bb. 59 bis; R. 306) (A. D. 1611–1613) 358 ff.

Chart., 197 × 137 mm., f. Ir: „Ex libris Fratrum minorum Aquensium“.

1. PHILIBERTUS FEZAYIUS, O. Carm., *Explicatio logicae, in tractatus tres divisa* (per R. P. Patrem Philibertum Fezayium, artium et sacrae theologiae doctorem necnon Carmelitarum priorem meritissimum. Aquis Sextiis in collegio Borbonio ... 1612).
2. ID., *Metaphysicae explicatio, in tres tractatus divisa*. Cf. Lohr, RLAC XXIX 737.
3. JOHANNES ANTONIUS, *Explicatio scientiae morum, in tres libros divisa* (Et sic habes finem moralis scientiae excellentissimae, quae data fuit a R. magistro Johanne Antonio, sacrae theologiae doctore eximio).

Bibliothèque municipale, 754 (Bb. 76; R. 338) (A. D. 1613) 527 pp.

Chart., 222 × 170 mm., f. Iv: 'Ex communi bibliotheca conventus Augustiniani Aquensis'.

1. PHILIBERTUS FEZAYUS, O. Carm., *Explicatio physicae, in tres tractatus divisa* (Tract. I-II). Cf. Lohr, RLAC XXIX 737.

Bibliothèque municipale, 755 (Bb. 88; R. 357) (A. D. 1613) 254 ff.

Chart., 220 × 161 mm., f. 2r: 'Ex communi bibliotheca conventus Augustiniani Aquensis'.

1. <PHILIBERTUS FEZAYUS, O. Carm.>, *Explicatio physicae* (Tract. III).
2. <ID.>, *Explicatio scientiae moralis, in tres tractatus divisa*.
3. <ID.>, *Explicatio metaphysicae, in tres tractatus divisa*.

Bibliothèque municipale, 756 (Fb. 30; R. 1160) (A. D. 1602-1612). 198 ff.

Chart., 204 × 150 mm., f. Ir: 'Ex libris Fratrum minorum Aquensium'.

1. <PHILIBERTUS FEZAYUS, O. Carm.>, *Explicatio physicae* (Tract. III).
2. PHILIBERTUS FEZAYUS, O. Carm., *Explicatio metaphysicae, in tres tractatus divisa* (Finis totius philosophiae datae a R. P. Philiberto Fezayo ... in collegio Borbonico Aquensi anno 1602, 1603).
3. ANON., *Explicatio scientiae morum, in tres libros divisa*.

Mende

Bibliothèque publique, 24 (XVII) 117 ff.

Chart., 117 × 80 mm.

1. <GUÉRIN> CHANTUEL, *Compendium totius philosophiae et metaphysicae*. Cf. Lohr, RLAC XXVIII 711.

Bibliothèque publique, 25 (XVII) 535 pp.

Chart., 185 × 132 mm.

1. GUÉRIN CHANTUEL, *Commentarii in universam Aristotelis philosophiam seu Praeambulae et communes in universam Aristotelis logicam dissertationes*. Cf. Lohr, RLAC XXVIII 711.

Bibliothèque publique, 31 (A. D. 1613) 221 ff.

Chart., 222 × 160 mm., ex libris Fratrum minorum Mimatensium.

1. PETRUS RICHARDUS, S. J., *Opus logicum* (Avenione, 1613). Cf. Lohr, RLAC XXXIII 691.

Bibliothèque publique, 32 (A. D. 1614) 527 ff.

Chart., 222 × 160 mm., ex libris Fratrum minorum Mimatensium.

1. PETRUS RICHARDUS, S. J., *Disputationes in primam (et secundam) partem philosophiae naturalis* (Avenione, 1614). Cf. Lohr, RLAC XXXIII 691.

Bibliothèque publique, 33 (A. D. 1614-1615) 541 ff.

Chart., 224 × 163 mm.

1. PETRUS RICHARDUS, S. J., *Disputationes in libros De anima* (A. D. 1615).
2. ID., *Tractatus mathematicus in univrsam* (A. D. 1614).
3. ID., *Disputationes in X libros Ethicos ad Nicomachum*.
4. ID., *Disputationes super XIV libros Metaphysicae*.
5. ID., *Disputationes in Nicomacho dicatam moralem scientiam*. Cf. Lohr, RLAC XXXIII 691.

Bibliothèque publique, 40 (XV) 217 ff.

Chart., 288 × 213 mm., binis columnis, ab una manu exaratus, f. 4r: 'Ex bibliotheca Fratrum minorum conventualium Mimatensium'.

1 (f. 4r-85r) JOHANNES DE CAULAINCOURT, *Quaestiones super VIII libros Physicorum*. Inc.: Circa initium totius philosophiae naturalis primi (?) Physicae quaeritur primo: Utrum corpus sub ratione naturalitatis sit subiectum adaequatum philosophiae naturalis? Arguitur primo quod non, quia quidquid est subiectum adaequatum philosophiae naturalis illud est subiectum adaequatum mobilitatis ..., (q. 2) Utrum ad completam notitiam causati requiratur necessario notitia cuiuslibet causae illius causati? ..., - (VIII q. 7 ult.) Utrum in actione finita possit esse virtus infinita? .../... infinita infinitate propter qiclus (?) qualitatis. Et haec de octavo libro Physicorum. Sequitur primus liber De caelo et mundo. Explicit octavus liber Physicorum scriptus per me Antonium de Courtignon sub venerabili magistro Johanne de Caulaincourt in regali collegio magnae Marchiae ... A. D. 1480.

2 (f. 86r-104v) ID., *Quaestiones super IV libros De caelo et mundo*. Inc.: Circa initium primi libri De caelo et mundo quaeritur: Utrum corpus simplex sub ratione mobilitatis ad ubi sit adaequatum subiectum huius scientiae? ..., - (q. 2) Utrum caelum sit compositum ex materia et forma? ..., - (q. ult.) Utrum quodlibet elementum praeter ignem habeat gravitatem et quodlibet elementum praeter terram habeat levitatem? .../... terram. Et haec de quarto libro De caelo et mundo. Sequitur primus liber De generatione et corruptione.

3 (f. 105r-118r) ID., *Quaestiones super librum De generatione et corruptione*. Inc.: Circa initium primi libri De generatione et corruptione Aristotelis quaeritur: Utrum corpus sub ratione transmutationis sit adaequatum subiectum libri De generatione et corruptione? Et arguitur primo quod non. Omne corpus ..., (q. 2) Utrum in corrup-

tionem substantiali nat secundus in lico (?) usque ad materiam primam? ... (q. ult.) Utrum ex generabili necessario generatur? ... pro conclusione pensali (?). Et haec de quaestione et per consequens de toto libro De generatione et corruptione. Explicit De generatione et corruptione. Sequitur primus Meteororum.

4 (f. 118v–141r) ID., *Quaestiones super III libros Meteororum. Inc.*: Circa initium primi libri Metaphysicorum <sic> Aristotelis quaeritur: Utrum impressio meteorica sub ratione naturaliter mixti et perfecti sit adaequatum scientiae meteoricae subiectum? ... – (q. 2) Utrum omne quodlibet inferius elementum sit naturaliter locatum in confinio superioris elementi? ... – (q. ult.) ... solvuntur ex dictis. Et haec de tertio Meteororum et per consequens de omnibus libris. Sequitur primus liber De anima ... Explicit tertius liber Meteororum scriptus per me Antonium de Courtignon sub venerabili magistro Johanne de Caulaincourt ... die mensis maii A. D. 1481.

5 (f. 142r–166r) ID., *Quaestiones super III libros De anima. Inc.*: Circa initium primi libri De anima Aristotelis quaeritur primo: Utrum corpus animatum sub ratione animati sit adaequatum scientiae de anima subiectum? Et arguitur primo quod non, quia anima est subiectum ... – (q. 2) Utrum universali sit posterius singulari? ... – (III q. 3 ult.) Utrum ens sub ratione entis sit intellectus nostri adaequatum subiectum? ... rationes ante motae solvuntur. Et haec de omnibus libris De anima. Sequitur primus liber De sensu et sensato. Explicit tertius De anima scriptus per me Antonium de Courtignon sub venerabili viro magistro Johanne de Caulaincourt in regali collegio magnae Marchiae A. D. 1481 18 die maii.

6 (f. 166v–174v) ID., *Quaestiones super librum De sensu et sensato. Inc.*: Circa initium libri de sensu et sensato Aristotelis quaeritur primo: Utrum corpus sensitivum sit adaequatum libri De sensu et sensato subiectum? Arguitur primo quod non, quia parvorum naturalium ... qualitatum sensibilem. Et haec de libro De sensu et sensato. Explicit liber De sensu et sensato scriptus per me Antonium de Courtignon sub venerabili viro magistro Johanne de Caulaincourt 24a die mensis maii A. D. 1481.

7 (f. 175r–177r) ID., *Quaestiones super librum De memoria et reminiscencia. Inc.*: Circa initium libri De memoria et reminiscencia Aristotelis quaeritur primo: Utrum iuvenes et senes sint bene memorati? Arguitur primo quod sic de iuvenibus ... rationes ante motae solvuntur ex conclusione responsali. Et haec de libro De memoria et reminiscencia. Sequitur liber De somno et vigilia.

8 (f. 177v–182r) ID., *Quaestiones super librum De somno et vigilia. Inc.*: Circa initium libri De somno et vigilia Aristotelis quaeritur: Utrum somnus et vigilia sint solis et omnibus animalibus convenientes? Arguitur primo quod non convenient solis animalibus ... somnia. Et haec de somno et vigilia. Explicit liber De somno et vigilia scriptus per me Antonium de Courtignon sub venerabili viro magistro Johanne de Caulaincourt 29a maii A. D. 1481.

9 (f. 182v–184r) ID., *Quaestiones super librum De longitudine et brevitate vitae. Inc.*: Circa initium libri De longitudine et brevitate vitae quaeritur primo: Utrum calidum et frigidum sint causae longae vitae? Arguitur primo quod non, quia calidum et humidum ... consistit in humido et calido. Et haec de quaestione et per consequens de tota philosophiae naturali finita per me in vigilia ascensionis Domini A. D. 1481.

10 (f. 184v–217r) ID., *Quaestiones super libros I–VI Metaphysicae. Inc.*: Circa initium primi libri Metaphysicae Aristotelis quaeritur primo: Utrum ens in quantum ens quod est commune tam ad finitum quam infinitum sit scientiae metaphysicae primum et adaequatum subiectum? Arguitur primo quod non, quia subiectum scientiae ... – (q. 2) Utrum ad metaphysicum spectat cognoscere ... – (VI q. 1 ult.) Circa initium sexti Metaphysicae quaeritur: Utrum de ente per accidens sit scientia ... patet ex dictis. Et haec de subiecto metaphysicae. Explicit Metaphysica finita per me Antonium de Courtignon sub venerabili viro magistro Johanne de Caulaincourt in regali collegio magnae Marchiae prima die mensis iulii A. D. 1481. Cf. Lohr, MLAC XXVI 184.

Metz

Bibliothèque municipale, 240 (XIV).

Perg. et chart., in quarto, longis lineis, ex libris: ‚Iste liber est Hermanni de Bure‘, olim capituli Metensis, bellico igne periit.

3. ‚ROBERTUS HOLCOT‘, ‚*Aenigmata Aristotelis moralizata bene et pulchre per H. Inc.: De praeceptis et aenigmatibus Pythagorae, itaque Pythagorica sunt ista praecepta fugienda omnibus . . .*‘

Bibliothèque municipale, 268 (A. D. 1628).

Chart., 295 × 210 mm., ‚ex libris congregationis Missionis domus Metensis‘.

1. D. D. A SANCTO MARTINO, *In universam Aristotelis tum logicam tum ethicam commentarii* (auctore D. D. a Sancto Martino licentiate Sorbonico in regia Navarra 1628). Cf. Lohr, RLAC XXXIII 711.

Bibliothèque municipale, 273 (XIV) 82 ff.

Perg., 295 × 200 mm., binis columnis, olim capituli Metensis.

1. AEGIDIUS ROMANUS, O.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332–334.

Bibliothèque municipale, 275 (A. D. 1629).

Chart., in folio, ‚ex libris congregationis Missionis domus Metensis‘, bellico igne periit.

1. D. D. A SANCTO MARTINO, *In universam Aristotelis physicam et metaphysicam commentarii* (auctore D. D. a Sancto Martino licentiate Sorbonico in regia Navarra 1629). Cf. Lohr, RLAC XXXIII 711.

Bibliothèque municipale, 296 (XV).

Chart., in folio, ‚ex monasterio S. Vincentii Metensis, 1660‘, bellico igne periit.

9. ANON., ‚*Liber de problematibus seu naturalibus quaestionibus cum solutionibus suis. Inc.: Prima quaestio: Quare omne animal sit gressibile . . . / . . . Explicit Tractatulus de naturalibus quaestionibus animalium, scriptus per me Jo. Francisci de Metis, alias de Bu, A. D. 1458.*‘

10. ANON., ‚*Auctoritates Aristotelis de animalibus*‘ (A. D. 1464).

Bibliothèque municipale, 642 (XV) 240 ff.

Chart., 215 × 150 mm., ex libris ‚Celestinatorum de Metis‘.

f. 172r–205v, ANON., *Quaestiones super librum Peribermenas. Inc.: Utrum de enuntiatione sit scientia tamquam de proprio et adaequato subiecto scientiae libri Peribermenas? Et ista quaestio (?) unum praesupponit et aliud quaerit. Praesupponit enim quod*

de enuntiatione scientia . . . , – (q. 2) Utrum scripturae significant voces et voces significant sonus (?) seu passiones quae sunt in anima? Et: Utrum passiones significant res? . . . , – (II q. 8 ult.) Quaeritur octavo: Utrum contrarietates in propositionibus debeant attendi penes modos enuntiandi (scilicet penes affirmativam et negativam) aut penes praedicata contraria? . . . / . . . quae sunt de contrario enuntiandi. Et haec de praesenti quaestione et per consequens de secundo Perihermenias etc. Cf. Lohr, MLAC XXVII 258: Johannes Magistri Quaestiones super totum cursum logicae.

f. 206r–240r, <JOHANNES VERSOR>, *Quaestiones super libros Posteriorum. Inc.*: Circa primum librum Analyticorum movetur quaestio. Quaeritur: Utrum syllogismus demonstrativus sit subiectum huius libri Posteriorum? Et arguitur quod non, quia omnis scientia per demonstrationem acquiritur. Ergo ista scientia de demonstratione habebit per demonstrationem . . . , – (q. 2) Utrum omnis doctrina et omnis disciplina fiant ex praesistenti cognitione? . . . , – (I q. 28 ult.) Utrum scibile et scientia differant ab opinabili et opinione? . . . , – (II q. 1 ult., expl. mut.) Utrum quaestiones sint aequales numero his quae vere scimus? Cf. Lohr, MLAC XXVII 292–293.

Montpellier

Bibliothèque interuniversitaire, fac. med. H. 33 (XIV) 140 ff.

Perg., 340 × 245 mm., binis columnis, olim Clarevallensis 85.

f. 82v–84v + 139r–140v, ANON., *Expositio digressionis commentii Averrois in quaestione De intellectu separatorum. Inc.*: Et cognitio nostra in postremo erit – Oportet nos perscrutari . . . / . . . plus apparuit, coniungam. Explicit . . . completa in hoc libro A. D. 1321 die martis in vigilia beatae Catherinae.

f. 94r–96v, ANON., *Collectio errorum in Anglia et Parisius condemnatorum*, quae sic per capita distinguuntur. Et primo de erroribus condemnatis in Anglia a fr. Roberto Kilwardby archiepiscopo Cantuariensi . . . A. D. 1276, de erroribus condemnatis a venerabili P. Guillelmo Parisiensi episcopo, de erroribus condemnatis a D. Stephano episcopo Parisiensi A. D. 1276 . . . / . . . consistit in virtutibus intellectualibus. Cf. Lohr, MLAC XXIX 149.

De hoc codice cf. *AL* no. 493.

Bibliothèque interuniversitaire, fac. med. H. 177 (XIV) II + 155 ff.

Perg., 275 × 185 mm., f. 1–122 longis lineis, una manu, f. 123–153 binis columnis, duobus librariis.

f. 121r–122r, <ANON., *In De Nilo. Inc.*: Propter quid alii fluminibus – Iste liber cuius expositionem intendimus . . .

De hoc codice cf. *AL* no. 496.

Bibliothèque interuniversitaire, fac. med. H. 181 (A. D. 1291).

Perg., 310 × 220 mm., codex Clarevallensis.

1 (f. 1r–174r) HUBERTUS DE PRULLIACO, *Sententia super librum Metaphysicae⁵ Inc.*: (prol.) Sicut dicit Boethius in commento Perihermenias totus ordo sciendi tribus perficitur . . . , – (text.) Omnes homines – Liber iste prima sui divisione dividitur in proemium et tractatum, qui ibi incipit, 'Quoniam autem manifestum' . . . / . . . a cuius narratione linguae deficiunt. Cui est honor et imperium per infinita saecula saeculorum. Amen. A. D. 1291 compilatum fuit hoc scriptum a domino Humberto bonae me-

morae quondam abbate Prulliaci baccalario in theologia ... Cf. Lohr, MLAC XXIV 244.

Bibliothèque interuniversitaire, fac. med. H. 293 (XIV).

Perg., 256 × 190 mm., codex Clarevallensis.

1 (f. 1r-161v) ANON., *Quaestiones in Physicam. Inc.*: Nunc quaeritur: Utrum ad perfectam rei cognitionem exigitur cognitio omnium causarum? Et videtur quod non ... , - (q. 2) Utrum universalia nobis magis nota sint universalibus, - (q. ult.) Utrum sit eadem materia omnium corporum tam caelestium quam istorum inferiorum ... / ... (mut.) signum dicendum esse signata. Hoc modo potest intelligi materiam esse unam numero.

2. PSEUDO-JOHANNES DUNS SCOTUS, *Quaestiones in X et XII Metaphysicae*. Cf. Lohr, MLAC XXVI 194.

3. ANON., *Quaestiones De generatione et corruptione*.

Bibliothèque interuniversitaire, fac. med. H. 479 (XVI) VII + 128 ff.

Chart., 208 × 145 mm., ex bibliotheca Albani 910.

f. 77r-83v, ALBERTUS MAGNUS, *Aliqua brevissime extracta et abbreviata ex quinque libris Alberti Magni* (f. 77r-78r, primo ex primo libro qui intitulatur *De causis proprietatis elementorum*; f. 78r-v, ex libro *De natura loci*; f. 78v-83v, ex libro primo *Mineralium* Alberti). Cf. Lohr, MLAC XXIII 342; W. Fauser, *Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I* (Münster i. W. 1982) 44, 51, 79.

Moulins

Bibliothèque municipale, 23 (A. D. 1629-1631) 448 ff.

Chart., 300 × 200 mm.

1. JOHANNES BOUCHER, S. J., *Commentarii in X libros Ethicorum ad Nicomachum inscriptos* (Parisiis, 1629-1631, in collegio Claromontano). Cf. Lohr, RLAC XXI 274.

Orléans

Bibliothèque municipale, 80 (77) (XI-XII) II ff. + 209 pp.

Perg., 278 × 188 mm., tunc longis lineis tunc binis columnis, p. 1: 'Ex libris monasterii S. Benedicti Floriacensis'.

p. 79-208, BOETHIUS, *In Peribermenas* (ed. secunda).

De hoc codice cf. *AL* no. 434.

Bibliothèque municipale, 263 (219) (IX-X) 176 pp.

Perg., 209 × 149 mm. (p. 1-36), 244 × 181 mm. (p. 37-176), longis lineis, p. 1, 37: ex libris monasterii 'S. Benedicti Floriacensis'.

1 (p. 1-36) ALCUINUS, *Dialectica* (expl. mut. in cap. 16).

- 2 (p. 37–74) PSEUDO-AUGUSTINUS, *Categoriae decem* (inc. mut.).
- 3 (p. 74–80) ANON., *Collectio de topicis argumentis ... ex Themistio philosopho*. Inc.: *Propositio est oratio verum falsumve significans, ut si quis dicat caelum ...*
- 4 (p. 81–102) CASSIODORUS, *Institutiones* (excerpta?). *Expl.*: aliter evenire non posset.
- 5 (p. 103–105) PSEUDO-CASSIODORUS, *De paralogismis argumentis*. *De artibus et disciplinis liberalium litterarum*, cap. 3 excerptum. Inc.: *Paralogismi primae figurae ita fiunt ex priori affirmativa ... ex utrisque terminis infinitis non iustus est, non Plato non iustus non est.* Ed.: PL 70.1194B–1196A.
- 6 (p. 105–112) ANON., *De dialecticis locis*. Inc.: *Locus igitur est argumenti sedes qui partim in maxima propositione ... vel rebus expleti esse noscuntur.*
- 7 (p. 113–139) MARTIANUS CAPELLA, *De dialectica* (excerpta ex *De nuptiis* VI). Inc. et *expl.* mut.
- 8 (p. 139–144) AUGUSTINUS, *Principia dialecticae*. Ed. B. D. Jackson et J. Pinborg, Augustine, *De dialectica* (Dordrecht–Boston 1975) 83–120.
- 9 (p. 145–176) ALCUINUS, *De divinis officiis*. Inc. mut.
- De hoc codice cf. AL no. 2054; C. Leonardi, I codici di Marziano Capella: *Aevum* 33 (1959) 443–489, 34 (1960) 1–99, 411–524 spec. 34.417–418.

Bibliothèque municipale, 266 (222) (XII) 300 pp.

Perg., 235 × 161 mm., binis columnis, a pluribus manibus exaratus, p. 120, 121, 152, 170, 174–178, 236, 294–298 vacant, ex libris monasterii S. Benedicti Floriacensis.

1 (p. 1–4) ANON., *Textus theologicus*. Inc.: *In sacram scripturam ... hostia per totum mundum ... secura cupio videre.*

2 (p. 5a–43a) ANON., *Glossae Perihermeniarum*. Inc.: *Aristoteles intendit in hoc opere de interpretatione enuntiativa simplici id est de propositione categorica ... eodem tempore fieri non possint. Per omnia saecula saeculorum. Finiunt Glossae Perihermeniarum.* Cf. MS Assisi BConv. S. Fraçc. 573 (XII) f. 48r–67.

3 (p. 43a–74b) ANON., *In De topicis differentiis I–III Boethii*. Inc.: *Intentio Boethii est in hoc opere verisimilium argumentorum copiam demonstrare. Et hoc facit tractando de locis ... nunc vero de rhetoricis se tractaturum proponit. Ad quorum disputationem plenam quarti voluminis reservavit seriem.* Cf. MSS Paris BArsenal 910 (XII) f. 105r–120v; Vaticana Reg. lat. 230 (XII/XIII) f. 72r–79v (*expl. mut.*). Cf. A. Wilmar, *Bibliothecae Apostolicae Vaticanae codices manuscripti: Codices Regenses latini I* (Vaticana 1937) 546; *de Rijk*, op. cit. 45–46, 118–119; *Green-Pedersen*, art. cit. (1977) 126–127.

4 (p. 74b–78a) ANON., *In Boethii De differentiis topicis I–II*. Inc.: *Sciendum est quod locus differentia maximae propositionis dicitur illa res quae facto syllogismo ... substantialia et quaedam alia scilicet vocari debeant, habemus et quod dicit Boethius. Licet autem non solum etc.*

5 (p. 78a–b) ANON., *In Boethii De differentiis topicis*. Inc.: *Omnis ratio disserendi – Boethius tractatus in hoc opere de locis differentiis maximarum propositionum primum praemittit tractatum ... (mut.) nec si conditio materialiter apponatur, nihil impedit cum in sensu sit ...*

6 (p. 78b–118a) ANON., *De hypotheticis syllogismis Boethii*. Inc.: *Intentio Boethii est in hoc opere tractare de syllogismis hypotheticis regularibus. Per hoc quod dicimus intentionem eius tractare de hypotheticis syllogismis excludimus ... quoniam de omnibus hypotheticis syllogismis sufficienter dictum est, hic operis longitudinem terminemus.* Cf. MSS München SB Clm. 14458 (XIII) f. 59r–82r; 14779 (XII) f. 66r–67r (*fragm.*).

7 (p. 118b–119b) ANON., *Notulae*, A' ad usque O' super § 6. *Expl.*: *scilicet pars partis esset pars totius.*

8 (p. 122a–149a) ANON., *In Boethii De divisione. Inc.*: Materia B<oethii> in hoc opere sunt divisiones, id est orationes quae significant et dicunt aliquid dividi per aliqua .../... separari ratione sola accipitur duobus modis vel ita scilicet quod subiectum posit fieri. Cf. *MS Paris B Arsenal* 910 (XII) f. 92r–104r. Cf. *de Rijk*, op. cit. 116–118.

9 (p. 149a–151b) MAGISTER GOSLENUS (Gauslenus <Jocelyn de Vierzy>, 1126–52 episcopus Suessionensis, cf. *Johannis Saresberiensis, Metalogicon* II 17 [ed. C. J. Webb; Oxford 1929] 95), *Notulae de divisionibus< Boethii. Inc.*: Solent praeponi libris philosophorum tituli ut ex eis dinoscatur vel nomen auctoris .../... (*mut.*) quis intell. homo uniat in hoc totali intellectu universali (?) scilicet ...

10 (p. 153a–154a) ANON., *De toto. Inc.*: Totum integrum aliud continuum, aliud disgregatum. Possumus autem dicere domum .../... pars posset destrui in forma, non tantum pereunte tota eius essentia. Cf. *MSParis BN lat.* 13368 (XII) f. 168r–v. Ed. *V. Cousin*, *Ouvrages inédits d'Abélard* (Paris 1836) 507–510 – cf. p. X–XVIII.

11 (p. 154a–b) ANON., *De destructione Socratis< Inc.*: Si quaelibet duo puncta proxime iuncta faciunt bipunctalem lineam .../... intelligamus tam subiecto quam subiectis. Cf. *MS Paris BN lat.* 13368 (XII) f. 168v–169r. Ed. *Cousin*, op. cit. 511 bis 513.

12 (p. 154b–166a) ANON., *De generibus et speciebus. Inc.*: De generibus et speciebus diversi diversa sentiunt. Alii namque .../... fieret corpus incorporeitate informante. Cf. *MS Paris BN lat.* 13368 (XII) f. 169r–175v. Ed. *Cousin*, op. cit. 513–550.

13 (p. 166a–169a) ANON., *De modalibus propositionibus< Inc.*: Modalium propositionum aliae sunt cum adverbiali modo .../... et nec per facilitatem naturae disturbari possit. Cf. *MS Paris BN lat.* 13368 (XII) f. 175v–177r. Ed. *Cousin*, op. cit. 550 (initium tantum).

14 (p. 171a–173b) ANON., *In Boethii De categoricis syllogismis. Inc.*: Ex hoc titulo nomen perpenditur auctoris et materia. Nomen quia Boethii. Materia quia categoricis syllogismis (*additur*: More recte scribentium prologum praemittit ...) .../... in proprio sensu falsae essent quod ipsi negant.

15 (p. 179a–183b) ANON., *In librum< Boethii> De categoricis syllogismis< Inc.*: Ex hoc titulo habemus nomen auctoris et materiam. Quidam tamen .../... non solent dici syllogismi, ut ipse, B<oethius> in definitione syllogismi dicit quos veteres in sl's non acciperunt.

16 (p. 183b–194a) ANON., *In librum< Boethii> De divisionibus< Inc.*: Solent praeponi tituli, ut ex eis dinoscatur nomen auctoris et materia operis quod fit in isto. Nomen quia B<oethius>. Materia quia divisiones .../... accipere debet accidentia eius oppositionis, id est quae sunt inter se contraria. Finis divisionum.

17 (p. 194b–204b) ANON., *Supplementa notularum super Topica< De topicis differentiis< Boethii< Inc.*: Quaeritur: Quare propositio sit vera? Ad quod diversae possunt causae reddi .../... nam et definitio et descriptum, id est res significatae a definitione et descriptione etc.

18 (p. 205a–229b) ANON., *Aliae notulae super Boethii De differentiis topicis. Inc.*: Quoniam in hoc opere tota Boethii materia circa differentias maximarum propositionum versatur utrum hic de omnibus .../... (*mut.*) diversis respectibus esse, sed tamen diverso modo tractantur ab aliis utpote. Ed. *Green-Pedersen*, art. cit. (1977) 151–154 (excerpta).

19 (p. 230a–235b) ANON., *In Boethii De differentiis topicis. Inc.*: Boethium esse auctorem huius operis et quam hic habeat materiam titulus indicat .../... (*mut.*) et ita non est vera, <Socrates sedet> de Socrate stante, cum in notulis ...

20 (p. 237a–252b) ANON., *Super Peribermenias. Inc.*: Incipit (supra lineam: Ar') liber Peribermenias, id est de interpretatione, sed quia non omnis vox est interpretatio, videnda est interpretationis descriptio .../... (*mut.*) quia plura sunt alia verba substantiva (?) etiam nuncupativa, quibus subiectum coniungi potest ...

21 (p. 252b–257b) ANON., *De modalibus< propositionibus. Inc.*: In sensu modalium

propositionum et earum proprietate multi Aristotelis tempore fallebantur .../... ad subiectum est semper referenda.

23 (p. 257b–263b) ANON., *Aliae suppletiones de eodem libro* ‘*Perihermenias*’. Inc.: Est autem una prima – Enuntiativam subdividit, dicens: Enuntiativa alia affirmatio, alia negatio .../... et quando erit albus, necesse erit esse album et frustrata sunt omnia inconvenientia.

23 (p. 264a–276a) ANON., *Super librum Boethii*, *De hypotheticis syllogismis*’. Inc.: Sicut ex aliis titulis ita et ex hoc titulo nomen auctoris .../... ipsum consequens et ponendo antecedens. Et haec de disiunctis sufficiant.

24 (p. 276a–278b) ANON., *De vocibus*. Inc.: Positio vocum sententiae. Genus describit Porphyrius, dicens: Genus est quod praedicatur .../... ad quomodo se habeant adverbialia vocabula, ut bene male docte.

25 (p. 278b–281a) MAGISTER PETRUS, *Sententiae*’. Inc.: Nitetur fortassis aliquis hanc argumentationem probare: Hic homo est hoc corpus .../... atque ideo locos differentias haec nomina potius dicimus. Ed. *Minio-Paluello*, op. cit. 111–121.

26 (p. 281a–289b) ANON., *Sophismata*’. Inc.: Si nulla res est, aliqua res est. Si omnis homo est animal, tunc illud est .../... constat ita (?) ex praedicativis, quod non constat ex propositionibus non praedicativis.

27 (p. 289b–290b) ANON., *Supplementa quaedam de Porphyrio*’. Inc.: Si dicamus quod individua infinita sunt, id est non cadentia sub certo numero, mentitur .../... in accidentia necesse est fieri per opposita.

28 (p. 291a–293b) ANON., *De syllogismis*. Inc.: Boethius dicit in hypotheticis syllogismis, quod si medius terminus dissimiliter enuntietur .../... ex huiusmodi procederet concessione periculum.

29 (p. 299a–b) ANON., *Tria problemata*. Inc.: Socrates necessarie sedet V’. Si necesse est sedere ... – Si albedo est tantum (?), albedo non est ... – Brunellus moriens est homo. V’. Si Brunellus moriens fit cadaver .../... Imo dividens huius potius erit vera. Ergo (?) Brunellus est non homo.

De hoc codice cf. *B. Geyer*, *Peter Abaelards philosophische Schriften IV* (Münsteri. W. 1933) 595; *L. Minio Paluello*, *Twelfth-Century Logic. Texts and Studies: II. Abaelardiana inedita* (Rome 1958) XXXIX–XLVI; *L. M. de Rijk*, *Logica modernorum I* (Assen 1962) 44–48, 111–112, 118–119; *N. J. Green-Pedersen*, *William of Champeaux on Boethius’ Topics According to Orléans BM 266: Cahiers de l’Institut du Moyen-Âge Grec et Latin 13* (1974) 13–30; *id.*, *The Doctrine of ‘maxima propositio’ and ‘locus differentia’ in Commentaries from the Twelfth Century on Boethius’ ‘Topics’*: *Studia mediewistyczne* 18, 2 (1977) 125–163 spec. 126–127.

Bibliothèque municipale, 267 (223) (X–XI) 99 pp.

Perg., 310 × 220 mm., longis lineis (altera pars huius codicis, p. 100–217 = Paris BN nouv. acq. lat. 1611 f. 1r–6r Boethius ‘*Marius Victorinus*’, *De definitionibus*; 6r–51v ‘*Abbo Floriacensis*’, *De propositionibus categoricis et De syllogismis categoricis*; 52r–55v Cicero, *Topica*; 55v Cicero, *Somnium Scipionis*; 57r–60r Porphyrius, *Isagoge*).

1 (p. 2–5) ANON., *Tabulae logicae*.

2 (p. 6–57) BOETHIUS, *In Isagogen* (ed. secunda).

3 (p. 57–88) ID., *De topicis differentiis*.

4 (p. 88–99) ID., *De divisione*.

De hoc codice cf. *AL* no. 2055; *A. Van de Vyver*, *Les œuvres inédites d’Abbon de Fleury: Revue Bénédictine* 47 (1935) 125–169 spec. 131–133.

Bibliothèque municipale, 268 (224) (X) 298 pp.

Perg., 267 × 170 mm., tunc longis lineis tunc binis columnis.

1 (p. 1–81) BOETHIUS, *In Isagogen* (ed. secunda).

Bibliothèque municipale, 269 (225) (XI–XII) 312 pp.

Perg., 246 × 181 mm., longis lineis, a pluribus manibus exaratus, olim monasterii Floriacensis.

1 (p. 2–68) BOETHIUS, *In Isagogen* (ed. prima).

2 (p. 69–171) *Id.*, *In Isagogen* (ed. secunda).

3 (p. 172–174) ANON., *Tabulae logicales*.

4 (p. 175–311) BOETHIUS, *In Praedicamenta*.

De hoc codice cf. *AL* no. 436.

Bibliothèque municipale, 277 (233) (X) 77 pp.

Perg., 295 × 220 mm., binis columnis, a duabus manibus exaratus, p. 1 (s. XVII): 'Ex libris monasterii S. Benedicti Floriacensis', pp. 56–61 desunt (= Paris BN nouv. acq. lat. 1630: Macrobius, *In Somnium Scipionis*).

1 (p. 1–47) BOETHIUS, *In Peribermenis* (ed. prima, inc. mut.).

2 (p. 47–52) APULEIUS, *Peribermenis*.

3 (p. 52–55) PORPHYRIUS, *Isagoge*.

4 (p. 62–74) ARISTOTELES LATINUS, *Praedicamenta*.

5 (p. 74–77) 'ABBO FLORIACENSIS', *Libellus de propositionibus hypotheticis*. *Inc.*: *Conditionalium propositionum ... (initium tantum)*. Cf. *MS* Paris BN lat. 6638 (X–XI) f. 1r–4v.

De hoc codice cf. *AL* no. 437; *A. Van de Vyver*, *Les œuvres inédites d'Abbon de Fleury*: *Revue Bénédictine* 47 (1935) 125–169 spec. 131–134.

Bibliothèque municipale, 283 (237) (XII–XIII) 107 ff. (= 211 pp. + 69 bis, ter, quater).

Perg., ex quinque partibus constitutus: (1) p. 1–109 (XII) 240 × 160 mm., binis columnis; (2) p. 110–139 (XII) 220 × 160 mm., p. 110–136, 139 trinis columnis (p. 131–133 vacant), p. 137–138 binis columnis, a duabus manibus scripta; (3) p. 140–155 (XII) 240 × 160 mm., p. 140–151 binis columnis, p. 152–154 trinis columnis (p. 155 vacat); (4) p. 156–203 (XII) 240 × 160 mm., binis columnis; (5) p. 204 × 207 (XIII?) 240 × 160 mm., longis lineis; p. 1: ex libris monasterii S. Benedicti Floriacensis.

1 (p. 1–2) HIPPOCRATES LATINUS, *Indicia* 'Capsula eburnea'. Cf. *P. Kibre*, *Hippocrates latinus*: *Traditio* 34 (1978) 202.

2 (p. 3–74) ALEXANDER TRALLIANUS, *Practica*. *Inc.*: *Contingit nec duplex passio cadentibus capillis ...* Cf. TK 259.

3 (p. 75–109) ALEXANDER IATROSOPHISTA 'TRALLIANUS', *De febribus*. *Inc.*: *Petisti a me, Cosma carissime, ut de diversis passionibus ...* CF. TK 1039.

4 (p. 110–139) ANON., *In Sophisticos elenchos*. *Inc.*: *Expositionem in hunc librum Aristotelis parantes, ne auctoris breviliquo aut nihil obscuritatis .../... secundum illam*

fallaciam, partes sunt accidentis. Ed. S. Ebbesen, Anonymi Aurelianensis commentarium in Sophisticos elenchos: Cahiers de l'Institut du Moyen Âge Grec et Latin 34 (1979) xlvi + 179 pp., spec. 1-175.

5 (p. 140-149) ANON., *De paralogismis. Inc.: Duo sunt, in quibus tota perfectio cuiuslibet disciplinae consistit, in electione et fuga .../... debet esse responsio, sive sit vera sive falsa. Et e converso.* Ed. S. Ebbesen, Anonymus Aurelianensis III, Aristotele, Alexander, Porphyry and Boethius: CIMAGL 16 (1976) 128 pp., spec. 15-84.

6 (p. 150-151) ANON., *Summa Peribermenias. Inc.: In principio huius libri ...*

7 (p. 152-154) ANON., *De toto et partibus.*

8 (p. 156-170) ANON., *In Boethii Topica <De differentiis topicis>. Inc.: Boethius. Quae sit auctoris instructio, quis modus agendi et quo fine agitur ...*

9 (p. 171-177) ANON., *In Boethii De divisione.*

10 (p. 177) ANON., *Notulae in libris logicalibus Aristotelis.*

11 (p. 178-203) ANON., *In Analytica priora. Inc.: Circa hoc propositum praemittenda sunt quid magis vere dicatur materia logicae .../... (mut.) divisionem quasi superius est ...* Ed. (in parte) S. Ebbesen, Analyzing Syllogisms or Anonymus Aurelianensis III: CIMAGL 37 (1981) 1-20 spec. 13-20.

12 (p. 204-207) AUGUSTINUS, *De fide et operibus* (fragm.).

De hoc codice cf. Ebbesen, Anonymus Aurelianensis II': CIMAGL 16 (1976) spec. 1-2.

Perpignan

Bibliothèque municipale, 24 (anc. 39) (XIV/XV) II + 233 ff.

Chart., 292 × 208 mm., binis columnis.

1 (f. 1r-178v) AEGIDIUS ROMANUS, *Commentum super librum De causis. Inc.: (ded.) Ex illustri ac generosa prosapia oriundo viro magnifico ac suo domino spirituali domino Benedicto ...; - (prol.) Philosophus in primo Metaphysicae postquam dixerat metaphysicum esse de primis causis entium ...; - (text.) Omnis causa primaria - Auctor huic libro praemittit quandam propositionem quae est quasi prooemium respectu totius operis .../... superabundantia causae primae qui est Deus benedictus et sublimis, cui est honor et gloria in saecula saeculorum. Amen. (f. 175v-178r: Index propositionum).* Cf. Lohr, MLAC XXIII 329f.

2 (f. 1r-IIv) ANONYMUS, *Super Porphyrium.* Ed. F. Del Punta, op. cit. 223-251. De hoc codice cf. F. Del Punta et al., Aegidii Romani Opera omnia I. 1/3* (Firenze 1987) 119-121.

Poitiers

Bibliothèque municipale, 138 (236) (A. D. 1451) 366 ff.

Chart., 214 × 137 mm., binis columnis, f. 129-131, 166-167, 267 vacant, antiqui numeri: Ancien 102, Fleury 228.

1 (f. 1r-128v) JOHANNES VESPER, *Quaestiones super libros Physicorum. Inc.: Circa primum librum Physicorum Aristotelis quaeritur primo: Utrum de rebus naturalibus et physicis sit scientia ...* Cf. Lohr, MLAC XXVII 294.

2 (f. 132r-165v, 180r-191v, 168r-172v) ID., *Quaestiones super libros De caelo et mundo. Inc.: Utrum naturalis scientia versatur circa corpora ...* Cf. Lohr, MLAC XXVII 294-295.

3 (f. 173r-179v, 192r-227v) ID., *Quaestiones super libros De generatione et corruptione.* Cf. Lohr MLAC XXVII 295.

4 (f. 228r-266v) ID., *Quaestiones super libros Meteororum*. Cf. Lohr, MLAC XXVII 295-296.

5 (f. 268r-327v) ID., *Quaestiones super III libros De anima*. Cf. Lohr, MLAC XXVII 296.

6 (f. 328r-345v) ID., *Quaestiones super libris De sensu et sensato. Inc.: Utrum corpus animatum sit subiectum in libris Parvorum naturalium et corpus sensitivum in hoc libro?* ...

7 (f. 346r-350r) ID., *Quaestiones super libros De memoria et reminiscencia. Inc.: Utrum memoria sit solum praeteritorum?* ...

8 (f. 350v-356v) ID., *Quaestiones super libros De somno et vigilia. Inc.: Utrum somnus et vigilia sint passiones convenientes toti coniuncto ex corpore et anima?* ...

9 (f. 357r-359v) ID., *Quaestiones super libros De longitudine et brevitate vitae. Inc.: Utrum in viventibus corruptibilibus calidum et humidum sint causae longae vitae?* ... Cf. Lohr, MLAC XXVII 296-298.

Bibliothèque municipale, 151 (261) (XIV) IX + 215 ff.

Chart., 195 × 135 mm., longis lineis, antiqui numeri: Ancien 92, Fleury 31.

1 (f. 1r-176r) ALBERTUS MAGNUS, *Quaestiones super librum De animalibus. Inc.: Quaeritur: Utrum sit scientia de animalibus tamquam de subiecto? Videtur quod non. Omnis scientia est universalium et incorruptibilem ...*, - (q. 2) *Utrum diversitas partium organicarum sit necessaria animali? .../... (XIX) donec molatur sive masticetur complete* (f. 207r-214v: tabula). Ed.: *E. Filthaut, Alberti Magni Opera omnia XII* (Münster i. W. 1955) 77-309. Cf. Lohr, MLAC XXIII 344; *W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I* (Münster i. W. 1982) 171.

2 (f. 176r-205v) ANON., *Quaestiones de pulsibus. Inc.: Utrum motus pulsus cordis sit unus motus .../... pulsus est certius signum. Per hoc etiam patet ad quaestionem bene intuenti.*

Bibliothèque municipale, 152 (314) (XIV) 53 ff.

Perg., 170 × 118 mm., binis columnis, antiqui numeri: Ancien 103, Fleury 229.

1 (f. 6v-53v) (PHILIPPUS DE VITRIACO, dub.), *Compilatio de libris naturalibus Aristotelis et aliorum quorundam philosophorum de rerum natura*. Inc.: *Cum omne desiderii compos maxime creatura rationalis ... (I-II expl. mut., III-IV desiderantur, V inc. mut., VI expl. mut.; f. 1r-6r: tabula)*. Cf. Lohr, MLAC XXVIII 381-382.

Pont-à-Mousson

Bibliothèque municipale, 9 (A. D. 1644-1645) 682 ff.

1. PH. HUAIT, *Dictata logicalia* (... sub doctissimo D. S. Ph. Huait ... celeberrimi collegii Porcensis professore ... 1644).

2. ID., *Dictata physicalia* (anno 1645).

Reims

Bibliothèque municipale, 493 (F. 389) (XIV) 220 ff.

Perg., 315 × 237 mm., binis columnis, f. ult.: *Iste liber fuit de libris bonae memoriae domini Guidonis de Roya, nuper archiepiscopi Remensis. Qui liber continet conclusio-*

nes pariter et titulos quaestionum fr. Humberti ordinis Cisterciensis et abbatis de Prulliaci super libros Sententiarum in duodecim sesternis; item, quaedam extractiones super libros Ethicae, Politicae et Rhetoricae Aristotelis . . . Et fuit quotatus et folia numerata et scripta de manu (?) domini de Asperomonte, canonici ipsius ecclesiae Remensis, die 18a mensis maii A. D. 1412', olim capituli Remensis D. 4. 58.

f. 147v-148v, <HUMBERTUS DE PRULLIACO, dub.>, *Aliquae propositiones bene notabiles super X libros Ethicae*. Inc.: Omnia bonum appetunt - Amabile quidem est . . . / . . . quae ex antiquo consuetudinibus comprehensa sermonibus transmutare.

f. 148v-149v, <ID., dub.>, *Notabilia Politicorum*. Inc.: Omnis civitas gratia alicuius boni constituta est . . . / . . . impetuosum enim ebrietas facit magis.

f. 149v-150r, <ID., dub.>, *Notabiles propositiones Rhetoricae*. Inc.: A similibus enim similia nata sunt . . . / . . . habet enim quod factum est veritatem. Cf. Lohr, MLAC XXIV 245.

Bibliothèque municipale, 867 (I. 672) (XIV) III + 92 + III ff.

Perg., 161 × 115 mm., binis columnis, f. Iv (s. XIV): ,Est domini Johannis de Berneville, monachi et receptoris Sancti Vedasti Attrebatii', f. 1 ex libris: ,Guillelmi Filiastri, cardinalis, decanus Remensis', olim capituli Remensis D. 1. 12.

f. 81r-92v, ANON., *Auctoritates extractae de libro Aristotelis De natura animalium sub certis titulis*. Inc.: Sententiae generales metaphysicae seu physicae. Ex operatione docti auditoris est iudicare secundum sermonem dicentis . . . / . . . et interficit pullos eius (Cont.: De effectibus solis et lunae, de elementis, de qualitatibus, de membris, de humoribus, de operationibus, de intellectu et ingenio animalium et eorum moribus, de avibus, de piscibus, de apibus, de pietate animalium, de cura mortuorum) (f. 81r-v: tabula).

Bibliothèque municipale, 870 (XIII) II + 86 ff.

Perg., 240 × 160 mm., textus in media pagina cum glossis ad initium tractatum, f. 86r: ,Guillelmi dicti Avinc. qui scribit textum Ethicorum de Sancto Audomaro . . . in crastinum . . . CCLXXX'.

1 (f. 1r-9r) PORPHYRIUS, *Isagoge*; 2 (f. 10r-25v) ARISTOTELES LATINUS, *Praedicationes*; 3 (f. 26r-33v) *Liber VI principiorum*; 4 (f. 34r-44r) ARISTOTELES, *Perihermenias*; 5 (f. 44v-54r) BOETHIUS, *Liber Divisionum*; 6 (f. 54v-86r) ID., *Topica*.

De hoc codice cf. AL no. 740.

Bibliothèque municipale, 876 (XIII) II + 175 ff.

Perg., 320 × 238 mm., binis columnis, f. Iir: ,Iste liber in quo continetur Eustratii commentum super libris Ethicorum Aristotelis cum textu ipsiusmet libri bene pulchri dedit isti librariae, post constructionem huius, magister Aegidius de Asperomonte magister in artibus et theologia . . . Et sunt contenta in isto libro 175 folia numerata et quotata per eundem Aegidium die penultima mensis iunii A. D. 1412', f. 175v (s. XV): ,Iste liber est magistri Guidonis Floris in utroque iure licentiatii ac canonici, ecclesiarum Parisiensis et Bisuntinae etc. Johannes Boygnon', olim capituli Remensis K. 3. 9.

1 (f. 1r-165v) ARISTOTELES LATINUS, *Liber Ethicorum*, cum EUSTRATII et aliorum *Enarratione in librum Moralium ad Nicomachum*.

2 (f. 165v-175v) <ROBERTUS GROSSETESTE, *Sententia libri Ethicorum*>. Inc.: <Primum

capitulum de eo quod est aliquis finis perfectissimus.../... cuiusque aetatis mores sed vivit quisque ut vivit. Explicit commentum Eustratii super Ethicam. Cf. Lohr, MLAC XXIX 104.

De hoc codice cf. *AL* no. 741.

Bibliothèque municipale, 882 (I. 669) (XIV) I + 98 ff.

Perg., 318 × 218 mm., binis columnis, olim capituli Remensis D. 3. 41.

1 (f. 1r–98r) AEGIDIUS ROMANUS, O.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332–334.

Bibliothèque municipale, 883 (I. 670) (XIV) II + 211 ff.

Perg., 250 × 168 mm., binis columnis, f. 211v (s. XV): ‚Magister Johannes de Gomite, canonicus ecclesiae Remensis, in artibus magister et baccalaureus in theologia, dedit hunc librum bibliothecae ecclesiae Remensis A. D. 1471‘, olim capituli Remensis D. 3. 42.

1 (f. 1r–211v) AEGIDIUS ROMANUS, O.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332–334.

Bibliothèque municipale, 888 (F. 431) (XIV) 180 ff.

Perg. (f. 1–146, s. XIV) et chart. (f. 147–178, s. XIV), 207 × 150 mm., binis columnis, a pluribus manibus exaratus, f. 134, 146, 179–180 vacant, f. 1r (s. XIV): ‚De conventu Sancti Dionysii‘.

1 (f. 1r–130v) GUILLELMUS OCKHAM, O.F.M., ‚*Summa sive compendium super omnes libros logicae*‘ (*Summa logicae*). *Inc.*: Omnes logicae tractatores intendunt astruere.../... consequenter semper respondeat. Explicit Summa seu compendium super omnes libros logicae, ordinata cum obligationibus et insolubilibus, compilata a fratre Guillelmo Okkam, de ordine Fratrum minorum. (f. 131r–133v: tabula; f. 135r–145v: tabula super summa fratris Guillelmi Ockam ordinata secundum ordinem alphabeti). Ed. *P. Boehner*, Guillelmi de Ockham Opera philosophica I (St. Bonaventure N. Y. 1974).

2 (f. 147r–178r) ID. (dub.), ‚*Summa libri Physicorum*‘ (*Summula philosophiae naturalis*). *Inc.*: Studiosissime saepiusque rogatus.../... infinita possent esse in eodem loco. Explicit Summa libri Physicorum edita a fratre Guillelmo Okam Minorum, sacrae paginae doctorem. Ed. *S. Brown*, Guillelmi de Ockham Opera philosophica VI (St. Bonaventure N. Y. 1984) 135–394. Cf. Lohr, MLAC XXIV 207.

De hoc codice cf. Guillelmi de Ockham Opera philosophica I 23*, VI 18*–19*.

Bibliothèque municipale, 889 (I. 661) (XIV/XV) IV + 224 + II ff.

Perg., 276 × 217 mm., binis columnis, olim capituli Remensis K. 3. 8.

1 (f. 1r–224v) JOHANNES BURIDANUS, ‚*Quaestiones totius libri Ethicorum*‘, *Inc.*: Bonitatis et nobilitatis philosophiae moralis.../... (*X q. 6*) Quae ritur sexto: In ‚quo‘ actu intellectus consistit humana felicitas an in simplici vel in complexo? Et si in simplici tunc in quo simplici? Et sic de complexo. Et an in actu directo vel reflexo... Et sic expliciunt Quaestiones totius libri Ethicorum editae a magistro Johanne Buridano. Cuius anima requiescat in pace. Amen (f. II–IV: tabula). Cf. Lohr, MLAC XXVI 179–181.

Bibliothèque municipale, 893 (I. 657) (XV) I + 101 + II ff.

Perg., 218 × 144 mm., longis lineis, olim capituli Remensis K. 3.7.

1 (f. 1r–101r) ARISTOTELES LATINUS, *Nova translatio Ethicorum Aristotelis*, edita Florentiae per Leonardum de Aretio, anno 1416⁶. *Inc.*: (Praemissio quaedam ad evidentiam novae translationis⁶ *praef.*) Aristotelis Ethicorum libros facere latinus nuper institui . . . , – (Ad sanctissimum ac beatissimum patrem dominum Martinum, papam V, Leonardi Aretini praefatio in libros Ethicorum⁶ *ep.*) Non novum esse . . . , – (*text.*) Aristotelis Ethicorum liber primus incipit. Omnis ars omnisque doctrina . . . / . . . quibus legibus et moribus. Explicit feliciter.

Bibliothèque municipale, 895 (I. 675) (XIV) II + 269 + II ff.

Perg., 218 × 144 mm., longis lineis, olim capituli Remensis K. 3.15.

1 (f. 1r–269v) JOHANNES DUNS SCOTUS, O.F.M., *Quaestiones super libros Metaphysicorum*. *Inc.*: Omnes homines – In principio Metaphysicae, quem prae manibus habemus, praemittit Philosophus . . . / . . . contra intentionem Aristotelis assignantis differentiam praedictam. Cf. Lohr, MLAC XXVI 192–193.

Bibliothèque municipale, 897 (I. 678) (XV) 212 ff.

Chart., 211 × 148 mm., binis columnis, exceptis f. 168–212 longis lineis, f. 71–73, 139–143, 167 vacant, f. 212v: ,Pertinet Johanni de Bouberto, testantibus Jo. de Piloriis, Petro de Suessione, Jo. de Montibus⁶, olim capituli Remensis K. 3.13.

1 (f. 2r–65v) JOHANNES VERSOR, *Quaestiones super libros Metaphysicorum*. *Inc.*: Omnes homines – Utrum ista scientia, quae metaphysica dicitur, sit ab aliis partibus philosophiae . . . / . . . (*mut. in VI*) Sciendum primo quod sicut dicit Philosophus . . . (f. 11v: in collegio Marchiae; f. 21v, 31r: A. D. 1452; f. 65v: A. D. 1453). Cf. Lohr, MLAC XXVII 293–294.

2 (f. 66r–70v) Liber Euclidis.

3 (f. 74r–138r) JOHANNES VERSOR, *Quaestiones super libros Ethicorum*. *Inc.*: Quaeritur primo: Utrum de moribus seu . . . / . . . (*expl. mut. in VI*) (f. 110v, 130r, 138r: A. D. 1451). Cf. Lohr, MLAC XXVII 298.

4 (f. 144r–166v) ANON., *Liber de secretis mulierum*.

5 (f. 168r–212r) PETRUS HISPANUS, *Syncategoremata*. *Expl.*: Expliciu[n]t Sincathegoremata magistri Petri Hispani, Parisius scripta per me Johannem Abbatis in collegio Marchiae A. D. 1450 ultima die augusti.

Bibliothèque municipale, 898 (I. 660) (XV) II + 190 ff.

Chart., 216 × 145 mm., binis columnis, f. 1–6, 169–189 vacant, f. II: ,Iste liber attinet Christophoro Abbatis in artibus magistro, commoranti in collegio Leuxoviensi quem complevit A. D. 1458 17a mensis martii⁶, olim capituli Remensis K. 3.12.

1 (f. 7r–168v) JOHANNES VERSOR, *Quaestiones super libros Politicorum*. *Inc.*: Quaeritur primo: Utrum intentio politicae . . . / . . . Scriptum per me Christophorum Abbatis, commorantem in collegio Leuxoviensi 14a mensis martii. Expliciu[n]t libri Politicorum. Cf. Lohr, MLAC XXVII 298–299.

Bibliothèque municipale, 991 (I. 686) (XIV) II + 70 + II ff.

Perg., 329 × 243 mm., longis lineis, olim capituli Remensis J. 4.10.

1 (f. 1r–54r) <ALBERTUS MAGNUS>, *Libri XXII–XXIII de animalibus. Inc.: Incipit XXII liber de animalibus qui sigillatum est de naturis animalium. Capitulum primum: De coitu hominum ordinato ad generationem. Nos tamen adhuc . . . ex ante disputatis agnoscere possunt.* – (f. 26v, *XXIII*) Incipit liber XXIII de natura avium, secundum ordinem alphabeti. In hoc libro specialiter de natura avium . . . quo vadat. Haec igitur de natura avium dicta sunt. Explicit de natura avium. Cf. Lohr, *MLAC XXIII* 343–344; *W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I* (Münster i. W. 1982) 158.

2 (f. 54–70) JORDANUS RUFFUS, *Le livre de la cure et garde des chevaux* (Tractatus de morbo et sanitate equorum) translatus de latin en françois (de François de Tronchou).

Bibliothèque municipale, 1277 (J. 749) (XV) II + 185 + II ff.

Chart., 209 × 145 mm., f. 3–11, 162–184 vacant, olim capituli Remensis L. 2.22.

f. 90r–(96), LEONARDUS <ARETINUS>, *Epistola et praefatio in libros Ethicorum. Inc.: (ep.) Haec est Leonardi Epistola ad summum pontificem, nomine cujus Ethicorum libros e graeco in latinum traduxerat. Et primo ponit exordium quod in se continet propositionem et propositionis rationem. Non novum esse constat, beatissime pater . . .* – (*praef.*) Haec est Leonardi praefatio in Ethicorum libros, et quod intendit proponit et rationem propositi ponit. Aristotelis Ethicorum libros facere Latinos nuper institui, non quia prius traducti non essent, sed quia sic traducti erant ut barbari magis quam Latini effecti viderentur . . . laborem suscepi novae translationis, in qua, ut cetera omittam, assequutum me puto ut hos libros nunc primum Latinos fecerim, cum antea non essent.

Rodez

Bibliothèque municipale, 56 (XV) 232 pp.

Chart., 220 × 160 mm., longis lineis, a pluribus manibus exaratus, ex duabus partibus (p. 1–106, 107–232) constitutus, p. 87–88, 103–106, 225–232 vacant.

1 (p. 1) ANON., *Tabula distinctionum philosophicarum.*

2 (p. 2–37) ANON., *Sermones varii. Inc.: Si fuisses hic frater meus – Habentur haec verba originaliter . . .*

3 (p. 38–66) ANON., *De praedicamentis* (ad mentem Guillelmi de Ockham). *Inc.: Praedicamentum duobus modis accipitur . . . in se existens aut in alio. In se substantia.*

4 (p. 66–70) ANON. (? RICHARDUS LAVENHAM), *De suppositionibus* (ad mentem Guillelmi de Ockham). *Inc.: Suppositio est statio termini pro aliquo in propositione . . . ut Socrates non currit. Explicunt Suppositiones.*

5 (p. 71–75) ANON., *De universali* (ad mentem Thomae de Aquino). *Inc.: Conspectus in circuitu librorum difficultatem . . . est universale formale.*

6 (p. 76–80) ANON., *De logica. Inc.: Si vis esse promptus ad inveniendum medium . . .*

7 (p. 81–85) ANON., *Sermones varii. Inc.: (In die assumptionis) Veni sponsa mea . . .*

8 (p. 89–100) ANON., *Quaestio de sacramento altaris. Inc.: Quaestio fuit mihi proposita per carissimum socium . . . : Utrum sub speciebus panis et vini existat verum corpus Christi in sacramento altaris . . .*

9 (p. 100–101) ANON., *Regulae disputandi. Inc.: Ad rationem in oppositum . . . cum honore et reverentia omnimoda.*

10 (p. 101–102) ANON., *Quaestiones disputatae. Inc.*: Utrum Dei scientia cognoscat finita .../... (mut.).

11 (p. 107–217) GUILLELMUS DE OCKHAM (dub.), *Tractatus super Physicam Aristotelis* 'Summula philosophiae naturalis'. Inc.: Studiosissime saepiusque rogatus a litteratis quam plurimis ... – (praeambula) Solet autem ante scientiarum ingressum ... – (lib. I) Omne compositum componitur ex partibus sine quibus esse non potest et dependet .../... possent esse in eodem loco. Si secundo modo capiatur, non valet consequentia. Haec dicta de loco et de eius definitione sufficiant. Si necesse fuerit, diffusius tractantur (p. 107 in summa: In isto volumine in principio ponuntur errores qui fuerunt condemnati Parisius et sunt numero ducenti et fere quinquaginta et sunt super omnes artes mundi desiderantur). Secundo ponitur quidam tractatus magistri Guillelmi Okam super Physicam Aristotelis; p. 218–221 tabula). Ed. S. Brown, Guillelmi de Ockham Opera philosophica VI (St. Bonaventure, N. Y. 1984) 135–394 Cf. Lohr, MLAC XXIV 206–207.

12 (p. 222–224) ANON., *Distinctiones philosophicae*. Inc.: Altissimum est huius negotii, prooemio Porphyrii ...

De hoc codice cf. S. Brown, Guillelmi de Ockham Opera philosophica VI (St. Bonaventure N. Y. 1984) 17*.

Bibliothèque municipale, 71 (XVII) 450 pp.

Chart., 197 × 135 mm.

1. JACOBUS DE BRESSOLES, *Breves ad logicam Aristotelis institutiones, quas Summulas vocant sive minorem dialecticam*, ad mentem divi Thomae .../... per Jacobum de Bressoles, Ruthenae, 1633. Cf. Lohr, RLAC XXI 277.

Rouen

Bibliothèque municipale, 924 (I. 52) (XIV) 58 f.

Perg., 225 × 156 mm., binis columnis, ab una manu exaratus, in fine: 'Iste liber est pro magistro Guillelmi Lohier, emptus a magistro Jacobo Doublet magistri Johannis Tyesse, in collegio Lexoviensi Parisius anno 1469, quem dedit ecclesiae Fiscannensi (= Fécamp) reponendum in libraria ad usum religiosorum studentium ut orent pro eo ... Datum A. D. 1499 15a aprilis post Pascha. G. Louhier', antiquus numerus: Fécamp I. 29.

1 (f. 3r–15r) ANON. <THOMAS DE SUTTON, O.P., dub., *In libros De anima. Inc.*: Bonorum honorabilium – Tractaturus Philosophus de anima et de partibus ad illam praemitit prologum in quo ostendit huius scientiae dignitatem et utilitatem. Unde reddit auditores benevolos .../... qui faciunt alimentum dulce vel amarum. Et terminatur liber De anima ad laudem creatoris animarum qui est Deus benedictus in saecula saeculorum. Amen. Cf. MSS Berlin SB lat. qu. 195 (XIV) f. 44r–47r; Oxford BodIL Digby 150 (XIII) f. 146r–148v; Lohr, MLAC XXIX 187.

2 (f. 15r–56v) ANON. <? THOMAS DE SUTTON, O.P., *In libros Metaphysicae. Inc.*: Omnes homines – Scientia ista tria sortitur nomina. Dicitur enim scientia divina sive theoria in quantum substantias separatas considerat .../... unus ergo est princeps omnium qui est Deus benedictus in saecula saeculorum. Amen. Cf. MS Oxford BodIL Digby 150 (XIII) f. 149–196 (Aegidio Romano adscriptus).

Bibliothèque municipale, 925 (A. 475) (XIV) 95 ff.

Perg., 208 × 140 mm., longis lineis, ab una manu exaratus, antiquus numerus: A. 590.

1 (f. 1r–11v) ANON., *«In libros Rhetoricae»*. Inc.: (mut.) Si vero sit mala et dominans intendit bonum proprium non subditorum ... id est epilogus proferendus est inconiunctus ut sit epilogus non oratio.

2 (f. 11v–28r) ANON., *«In Libros Metaphysicae»*. Inc.: Omnes homines natura scire desiderant. Visus maxime sensuum nos cognoscere facit ... quod gubernetur et ordinetur ab uno gubernatore. Quod restat de XIII et XIV libris in quaternis extractionum quas feci.

3 (f. 28r–34r) ANON., *«In Libros Physicae»*. Inc.: Plenam extractionem huius libri require in extractionibus quas feci. Sed hic ponuntur notabiles eius propositiones. Tunc enim cognoscere arbitramur ... probat unitatem primi motoris ex unitate et continuitate primi motus.

4 (f. 34r–36r) ANON., *«In Isagogen»*. Inc.: Cum sit necessarium – Genus dicit aliquorum quodammodo se habentium ad unum ... accidens autem altero inest altero non. Ut supra ostensum est. Explicit Isagoge Porphyrii.

5 (f. 36r–41v) ANON., *«In librum Praedicamentorum»*. Inc.: Aequivoca dicuntur – Aequivoca sive aequivocata dicuntur quorum solum nomen commune est ... habet formam et formam naturam quos hic eruat (?).

6 (f. 41v–45v) ANON., *«In VI Principia»*. Inc.: Forma est – Forma est compositioni contingens simplici et variabili ... motus secundum naturam secundum quam ignis naturaliter movet sursum.

7 (f. 45v–52r) ANON., *«In Librum Perihermenias»*. Inc.: Primum oportet constituere – Ea quae sunt in voce ... non convenit inesse contraria. Explicit liber Perihermenias.

8 (f. 52r–55r) ANON., *«In Librum De divisione Boethii»*. Inc.: Quam magnos – Quam magnos studiosis afferat ... sicut in definitione generis. Explicit liber *«De»* divisione.

9 (f. 55r–58v) ANON., *«In librum De differentiis topicis Boethii»*. Inc.: Omnis ratio – Quoniam multa quae in hoc libro ... pro lectori quae dicta sunt ut credimus ad praens sufficient. Explicit liber IV Topicorum Boethii.

10 (f. 58v–79r) ANON., *«In VIII libros Topicorum»*. Inc.: Propositum quidem negotii – Syllogismus est oratio in qua quibusdam positis ... difficile est continuo. Explicit VIII liber Topicorum Aristotelis.

11 (f. 79r–86v) ANON., *«In libros Elenchorum»*. Inc.: De sophisticis autem elenchis – In hoc libro cuius subiectum est elenchus ... multas habere grates. Explicit II liber Elenchorum.

12 (f. 87r–95v) ANON., *«In libros Posteriorum»*. Inc.: Primum oportet dicere – Propositio est affirmativa vel negativa ... (mut.) ex oppositis una ...

Bibliothèque municipale, 926 (I. 21) (XIV) 64 ff.

Perg., 295 × 215 mm., ex duabus partibus (f. 1–28 binis columnis, f. 29–64 longis lineis) constitutus, olim monasterii Gemeticensis (= Jumièges) H. 1, antiquus numerus: I. 6.

1 (f. 1r–28v) ANON., *«Summa totius logicae»*. Inc.: (in libro I, mut.) ... (in tractatu de sophistica cap. 26 mut.) (fere illegibilis).

2 (f. 29r–64r) JOHANNES CALDERINUS, *Tabula super librum Policratici* (Johannis Sarsberiensis).

Bibliothèque municipale, 927 (I. 2) (XV) 441 ff.

Perg., 456 × 330 mm., binis columnis, olim Hotel de ville de Rouen, antiquus numerus: I. 11.

1 (f. 1–185) ARISTOTELES, *Ethiques* (tr. franc. Nicolai Oresme).

2 (f. 186–425) ID., *Politique* (tr. franc. Nicolai Oresme).

3 (f. 426–441) ID., *Economiques* (tr. franc. Nicolai Oresme).

De hoc codice cf. E. Van Moë, Trésor des bibliothèques (Paris 1929) 3–15; A. D. Menut, ed., Maître Nicole Oresme: Le livre de Ethiques d'Aristote (New York 1940) 51–52.

Bibliothèque municipale, 928 (I. 33) (A. D. 1570–1571) 293 + 475 + 49 pp.

Chart., 268 × 175 mm.

1 (I pp. 1–293) JACOBUS <DE BORRASA> VALENTINUS, <S.J.>, *Annotationes in Aristotelis Ethica*, Perionio interprete, quas incepit dictare in dialectica Claromontana, 6 idus octobris anno 1570.

2 (II pp. 1–475) ID., *Annotationes in Aristotelis logicam*, Jacobo Carpentario interprete, quas in dialectica Claromontana cepit dictare, 6 nonas octobris 1570. Cf. Lohr, RLACXXI 273.

3 (III pp. 1–49) ID., *Praefatio in omnes mathematicas*.

Bibliothèque municipale, 932 (XII) 176 ff.

Perg., 172 × 105 mm., longis lineis, f. 2r (s. XV): „Est de abbatia Sancti Petri de Gemmeticis“, olim monasterii Gemeticensis H. 9.

1 (f. 2r–153r) BOETHIUS, *In Peribermenias* (ed. secunda, cum textu Aristotelis). Cf. Lohr, MLAC XXIII 384.

2 (f. 154r–168v, 174r–v) ALCUINUS, *Ars dialectica ad Carolum Magnum*. Inc.: Quia mentionem philosophiae in priore disputationis nostrae sermone ... (f. 174r–v: Propositiones quaedam omissae et hic collectae).

3 (f. 169r–173v) ANON., *Tractatus de grammatica*. Inc.: Octo partes orationis in grammatica quales ...

4 (f. 175r–176v) ANON., *Sermo*.

De hoc codice cf. AL no. 747.

Saint-Dié

Bibliothèque municipale, 63 (XIV) 116 ff.

Perg., 198 × 138 mm., longis lineis.

1 (f. 1r–115r) <GUILLELMUS DE OCKHAM>, *Tractatus super totam logicam* <Summa logicae>. Inc.: (ep.) Dudum me, frater carissime, tuis litteris studebas inducere ... locum reputo obtinere. – (cap. 1) Omnes logicae tractatores ... semper consequenter respondeat. Et haec de fallaciis ad praesens dicta sufficiant. Explicit tractatus super totam logicam. Ed. P. Boehner et al., Guillelmi de Ockham Opera philosophica I (St. Bonaventure N.Y. 1974).

De hoc codice cf. P. Boehner, et al., op. cit. I 24*.

Saint-Omer

Bibliothèque municipale, 237 (XVI) 232 ff.

Chart., 285 × 205 mm., binis columnis, olim monasterii Audomarensis S. Bertini.

1 (f. 1r–25v) NICOLAUS BONETUS, O.F.M., *Praedicamenta. Inc.*: Quoniam autem secundum ordinem subiectorum ...

2 (f. 25v–102v) ID., *Philosophia naturalis*.

3 (f. 102v–158v) ID., *Metaphysica*.

4 (f. 159r–232r) ID., *Theologia naturalis. Expl.*: habebit conditiones. Explicit Naturalis theologia egregii doctoris fratris Nicolai Boneti O.F.M. Cuius anima requiescat in pace. Amen. Cf. Lohr, MLAC XXVIII 285–286.

Bibliothèque municipale, 589 (A. D. 1450) 376 ff.

Perg. et chart., 395 × 282 mm., binis columnis, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–232v) ALBERTUS MAGNUS, *Metaphysica. Expl.*: Expliciunt XIII libri secundum Albertum Magnum ordinis «Praedicatorum episcopum» Ratisponensem super metaphysicam seu philosophiam Aristotelis, scripti et finiti per manus Nicolai de Palude alias Kissien scriptoris bruxellensis partium Brabantiae anno incarnationis domini 1450 ipso sabbato ante Brandonis. Deo gratias. Amen. Cf. Lohr, MLAC XXIII 341; *W. Fauser*, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 191.

Bibliothèque municipale, 590 (A. D. 1450) 2 vol. (232 + 234 ff.).

Chart., 395 × 282 mm., binis columnis, olim S. Bertini.

1 (I f. 1r–203v) ALBERTUS MAGNUS, *Physica. Expl. (mut. in VIII tr. 1 cap. 9)* motus contingit intellecta quae dicta sunt ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 341; *Fauser*, op. cit., I 28.

2 (II f. 229r–234v) ID., *De nutrimento et nutribili*. *Expl.*: Explicit liber De nutrimento et nutribili secundum Albertum Magnum episcopum Ratisponensem. Cf. *Fauser*, op. cit., I 91.

Bibliothèque municipale, 595 (XIII) 168 ff.

Perg., 330 × 210 mm., binis columnis, olim S. Bertini.

f. 163v–165r, ANON., *In De generatione et corruptione. Inc.*: Agit in hoc libro De generatione et corruptione augmentatione ...

f. 165v–168r, ALFREDUS ANGLICUS, *In De plantis*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 356. De hoc codice cf. *AL* no. 425.

Bibliothèque municipale, 596 (XV) 158 ff.

Chart., 285 × 215 mm., binis columnis.

1 (f. 1r–158v) ANON., *Quaestiones super librum Ethicorum. Inc.*: Omnis ars et omnis doctrina – Utrum de virtutibus moralibus possit esse .../... (*mut. in VI*) textum Aristotelis declarantibus ...

Bibliothèque municipale, 598 (XIII/XIV) 315 ff.

Perg., 280 × 190 mm., longis lineis, a pluribus manibus exaratus, olim S. Bertini.

f. 96v, ANON., *Expositio nominum graecorum in libro Aristotelis De animalibus*!

f. 238v, ANON., *Sententia generalis libri De animalibus*.

f. 259r–315r, ARISTOTELES LATINUS, *Ethica*, secundum translationem D. Roberti Linconiensis episcopiⁱ cum adnotationibus e THOMAE AQUINATIS *Sententia* excerptis.

De hoc codice cf. *AL* no. 426; *R. A. Gauthier*, ed., *S. Thomae de Aquino Opera* omnia XLVII, 1 (Romae 1969) 24*–25*.

Bibliothèque municipale, 599 (A. D. 1575).

Chart., in folio, longis lineis, olim S. Bertini.

1. JOHANNES SENELLIUS TORNACENSIS, S. J., *Commentaria in VIII libros Physicorum*.

2. ID., *Commentaria in De ortu et interitu*.

3. ID., *Commentaria in De anima*, Duaci anno 1575. Cf. Lohr, *RLAC* XXXIII 724.

Bibliothèque municipale, 601 (XIV) 197 ff.

Perg., 206 × 287 mm., binis columnis, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–26r) ALBERTUS MAGNUS, *De sensu et sensato*; 2 (f. 26r–31v) ID., *De memoria et reminiscentia*; 3 (f. 31v–41v) ID., *De motibus animalium*; 4 (f. 41v–45v) ID., *De iuventute et senectute*; 5 (f. 45v–51r) ID., *De intellectu et intelligibili* (I tantum); 6 (f. 51r–80r) ID., *De mineralibus*; 7 (f. 80r–87r) ID., *De morte et vita*; 8 (f. 87r–179v) ID., *De vegetabilibus*; 9 (f. 181r–197r) ID., *De natura loci*. Cf. Lohr, *MLAC* XXIII 342–343; *W. Fauser*, *Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I* (Münster i. W. 1982) 97, 102, 124, 108, 72, 132, 136, 42.

Bibliothèque municipale, 602 (A. D. 1411) 198 ff.

Chart. et perg., 210 × 300 mm., binis columnis, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–114v) ALBERTUS MAGNUS, *Analytica priora*; 2 (f. 115r–197v) ID., *Analytica posteriora*. *Expl.*: ... liber Posteriorum analyticorum ... scriptus a magistro Johanne /// anno primo magistratus sui 17 die mensis novembris quasi decima hora de nocte A. D. 1411 21 annum aetatis suae attingente praesentibus Gouffier de Pampadour et Petro Belangier ... Cf. Lohr, *MLAC* XXIII 340; *Fauser*, op. cit. I 17, 19.

Bibliothèque municipale, 603 (XV) 286 ff.

Chart., 278 × 202 mm., longis lineis, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–286r) ALBERTUS MAGNUS, *Ethica*. *Expl.*: Explicit Opus fratris Alberti Magni doctoris eximii et illustris super Ethicam. Cf. Lohr, *MLAC* XXIII 344; *Fauser*, op. cit., I 177.

Bibliothèque municipale, 604 (A. D. 1449–1450) 298 ff.

Chart et perg., 295 × 210 mm., f. 1–150 longis lineis, f. 151–298 binis columnis, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–93r) ALBERTUS MAGNUS, *Liber de causis et processu universitatis*. *Expl.*: Explicit feliciter 5 idus maii 1450 per F. G. (f. 93r–95r: tabula). Cf. Lohr, MLAC XXIII 341; *Fausser*, op. cit. I 197; 2 (f. 95v–101r) ARISTOTELES LATINUS, *Liber de causis*. *Expl.*: Et sic est finis libri De causis domini Alberti Magni finiti Bruxellae 3 idus maii 1450 tunc vigilia ascensionis domini per F. G.; 3 (f. 102r–118v) ALBERTUS MAGNUS, *De intellectu et intelligibili*. *Expl.*: finiti per me F. G. in villa Montis in Hanonia; 4 (f. 119r–126r) ID., *De nutrimento et nutribili*; 5 (f. 126v–150r) ID., *De natura et origine animae*.

6 (f. 151r–157v) AVERROES, *De substantia orbis*.

7 (f. 158r–211v) ALBERTUS MAGNUS, *De somno et vigilia*; 8 (f. 212v–236v) ID., *De spiritu et respiratione*; 9 (f. 248v–298r) ID., *De causis proprietatum elementorum*. *Expl.*: et auxiliante disseramus. Et sic finitur secundus liber et ultimus De causis proprietatum elementorum, inchoatus 9 kal. aprilis 1449, completus per F. G. in villa Brugensi in Flandria 5 idus novembris anno 1450 feliciter. Cf. Lohr, MLAC XXIII 342; *Fausser*, op. cit. I 107, 91, 164, 116, 121, 48.

Bibliothèque municipale, 606 (XV) 330 ff.

Perg. et chart., 202 × 286 mm., binis columnis, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–188v) ALBERTUS MAGNUS, *De anima*; 2 (f. 189r–260r) ID., *De anima*. *Expl.*: (*mut.* in II tr. 3 cap. 31) quae mox occurrit tangibilis sicut ...; 3 (f. 261r–304v) ID., *De sensu et sensato*; 4 (f. 304v–308r) ID., *De memoria et reminiscencia*. *Expl.*: (*mut.* in tr. 1 cap. 4) prius secundum quod illud prius ...; 5 (f. 309r–330v) ID., *De principiis motus progressivi*. *Inc.*: (*mut.* in tr. 1 cap. 1) corde praecedente virtute motrice in membra exteriora ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 342–343; *Fausser*, op. cit. I 85, 97, 103, 168.

Bibliothèque municipale, 610 (A. D. 1575).

Chart., in folio, longis lineis, olim S. Bertini.

1. JOHANNES SENELLY TORNACENSIS, S.J., *Dictata in Porphyrii Isagogen et universum Aristotelis Organum*, anno 1575. Cf. Lohr, RLAC XXXIII 724.

Bibliothèque municipale, 619 (XIII/XIV) 135 ff.

Perg., 266 × 188 mm., longis lineis, ab uno librario exaratus, olim S. Bertini.

1 (f. 1r–134v) ARISTOTELES LATINUS, *Liber Ethicorum*, in media pagina, cum THOMAE AQUINATIS *Sententia*, binis columnis in marginibus. *Inc.*: Omnis ars et omnis disciplina – Sicut Philosophus dicit in primo Metaphysicae, sapientis est ... Cf. Lohr MLAC XXIX 168.

De hoc codice cf. *AL* no. 429; *R. A. Gauthier*, ed., *S. Thomae de Aquino Opera omnia* XLVII, 1 (Romae 1969) 7*–8*.

Saint-Quentin

Bibliothèque municipale, 123 (108) (A. D. 1456) 270 ff.

Chart., 298 × 210 mm., binis columnis.

1. ANON., *Expositio philosophiae secundum lecturam venerabilis magistri Johannis Versoris*. In *Physica. Inc.*: Utrum ab ente sumatur nomen essentiae? Arguitur primo quod non, quia multa dicuntur entia ...
2. ID., In *De caelo et mundo*.
3. ID., In *De generatione et corruptione*.
4. ID., In *De meteoris*.
5. ID., In *De anima*.
6. ID., In *De sensu et sensato*.
7. ID., In *De memoria et reminiscentia*.
8. ID., In *De somno et vigilia*.

Bibliothèque municipale, 124–125 (109) (A. D. 1611–1612) 499 + 572 ff.

Chart., 250 × 174 mm.

1. STEPHANUS DUPUYS, In *logicam*.
2. ID., In *Ethicam*.
3. ID., In *Physicam*.
4. ID., In *Metaphysicam*. Cf. Lohr, RLAC XXIX 721.

Bibliothèque municipale, 126–127 (110) (XVII) 436 + 458 pp.

Chart., 103 × 61 mm.

1. STEPHANUS DUPUYS, *Summa totius philosophiae*, excepta ex amplioribus commentariis doctissimi viri ... Dupuys. Cf. Lohr, RLAC XXIX 721.

Bibliothèque municipale, 128 (111) (A. D. 1610) 285 ff.

Chart., 169 × 108 mm.

1. C. LE PETIT, *Commentaria in Physicam*. Cf. Lohr, RLAC XXXII 577.

Bibliothèque municipale, 135 (118) (A. D. 1632) 527 ff.

Chart., 254 × 173 mm.

1. LE ROY, In *Metaphysicam*.
2. ID., In *Physicam*.
3. ID., In *De caelo*.
4. ID., In *De ortu et interitu*.
5. ID., In *Meteorologica*.
6. ID., In *De anima*. Cf. Lohr, RLAC XXXI 539–540.

Bibliothèque municipale, 136 (119) (A. D. 1649) 198 ff.

Chart., 224 × 165 mm.

1. DESAUBERIS, *In Metaphysicam*. Cf. Lohr, RLAC XXIX 717.

Salins

**Bibliothèque municipale, 22–27 (P. 20) (A. D. 1578–1582)
325 + 284 + 363 + 319 + 317 + 437 ff.**

Chart., 270 × 200 mm.

1. HIERONYMUS DANDINUS, S.J., et JOHANNES HAYUS, S.J., *Commentaria in opera Aristotelis*. Cf. Lohr, RLAC XXIX 715, XXX 715.

Bibliothèque municipale, 44 (P. 37) (XV) 198 ff.

Chart., 220 × 150 mm., „Iste liber est Nicolao Colardi de Metis, O. S. B., Capellanus >sic< reginae Siciliae, et emit anno 1436“, A. D. 1476 ex libris Johannis Perrot capellani hospitalis S. Sepulchri Salinae, ex bibliotheca Fratrum minorum capuccinorum eiusdem civitatis.

f. 167r–174v, ANON., „*Aliquae auctoritates extractae et libris Aristotelis tam philosophiae naturalis quam moralis et primo sequuntur auctoritates primi libri Physicorum*“. Inc.: Liber Physicorum est radix et principium naturalis philosophiae. Contra negantes principia non licet arguere .../... non recte vivendi, non sunt bonae. Et sic finis praedictarum auctoritatum. Auctoritates extractae ex auctoritatibus Aristotelis et aliorum ... Ed. J. Hamesse, *Les Auctoritates Aristotelis: un florilège médiéval* (Louvain 1974).

De hoc codice cf. *Toubin*, Étude sur un manuscrit du XVe siècle appartenant à la ville de Salins: Mémoires de la Société d'émulation du Jura 3. Sér. 2 (1881) 165–181.

Séléstat

Bibliothèque humaniste, 15 (anc. 103) (c. A. D. 1442) 429 ff.

Chart., 210 × 138 mm., binis columnis.

1. JOHANNES BURIDANUS, *Summula dialectica*, cum Johannis Dorp commento.
2. ANON., *Parva logicalia*.
- 3 (f. 232r–337r) JOHANNES COLLEDE, *Exercitium veteris artis*. Expl.: Exercitium veteris artis per magistrum meum necnon decretorum baccalaureum studii almae universitatis Erffordensis Johannem Colle ... 1442 per me Theodoricum Meister de Sletstat scriptum, tunc temporis studentem seu membrum universitatis praedictae. Cf. Lohr, MLAC XXVI 185.
- 4 (f. 338r–412r) ANON., *Quaestiones novae logicae*. Inc.: Quaestio prima circa materiam novae logicae et primo circa Priorum erit ista: Utrum nova logica sit scientia utilis et necessaria? Sciendum ..., – (q. 2) Utrum de syllogismo simpliciter dicto sit scientia? ..., – (q. ult.) Quaeritur: Utrum fallacia aequivocationis cum eius modis sit bene posita .../... (expl. mut.).

Bibliothèque humaniste, 53 (A. D. 1455).

Chart., 295 × 205 mm.

f. 315r–327v, ANON., *Auctoritates Aristotelis et aliorum philosophorum. Inc.: (Eth.)* Auctoritates Aristotelis libri Ethicorum primi de felicitate. Omnia bonum appetunt. Finis est cognitio utilis ... (*Auctoritates Eth., Oecon., Pol., Rhet., Poet., De reg. princ., Senecae, Boethii, Platonis in Timaeo, Apulei, Empedoclis*). Cf. J. Hamesse, *Les Auctoritates Aristotelis: un florilège médiéval* (Louvain – Paris 1974).

Bibliothèque humaniste, 58 (A. D. 1505) 239 ff.

1. JACOBUS FABER STAPULENSIS, *Logica, Physica, Metaphysica* (notulae Beati Rhenani studentis in Universitate Parisiensi A. D. 1505). Cf. Lohr, RLAC XXIX 732.

Bibliothèque humaniste, 113 (XV) 207 ff.

Chart., 215 × 150 mm., tunc binis columnis tunc longis lineis.

1 (f. 1r–63r) JOHANNES BURIDANUS, *Quaestiones in libros Ethicorum. Inc.: Quae ritur circa initium primi libri Ethicorum: Utrum de virtutibus moralibus sit scientia? Et arguitur quod non, quia nihil scitur ...*, – (q. 2) Utrum scientia moralis sit practica vel speculativa? ..., – (Vq. 1) Utrum iniustum facere sit peius quam iniustum pati ..., – (VI q. 1) Utrum virtutes humanae bene dividantur in morales et intellectuales ..., – (VI q. 10 ult.) Utrum intellectus sit virtus .../... (mut. in VI). Cf. Lohr, MLAC XXVI 179–181.

2 (f. 63v–64v) ANON., *Quaestiones duae*.

3 (f. 65r–115v) ANON., *Quaestiones in libros Ethicorum. Inc.: Circa primum librum Ethicorum quaeritur: Utrum de virtutibus sit scientia? Notandum ...*, – (q. 2) Utrum scientia moralis sit speculativa vel practica .../... (mut. in II).

4 (f. 117r–128v) ANON., *Auctoritates Aristotelis et aliorum philosophorum (Auctoritates Eth., Oecon., Pol., Rhet., Poet., Senecae, Boethii, Platonis, Apulei)*. Cf. J. Hamesse, *Les Auctoritates Aristotelis: un florilège médiéval* (Louvain – Paris 1974).

5 (f. 129r–186r) MARSILIUS DE INGHEN, *Quaestiones Parvorum naturalium. Inc.: (SSens.) Quae ritur circa librum De sensu et sensato: Utrum de passionibus et operationibus animatorum sit scientia distincta a scientia libri De anima, a scientia de animalibus et a scientia de plantis? Et quia in quaestione supponitur quod de operationibus et passionibus sit scientia ...*, – (q. 2) Utrum omni animali gustus et tactus sint necessarii? ..., – (MRem.) Utrum memoria sit solum praeteritorum et non praesentium nec futurorum? Arguitur primo quod praesentium ..., – (q. 2) Utrum memoria sit actio vel passio vel habitus primi sensitivi? ..., – (SVig.) Utrum somnus sit privatio vigiliae? Arguitur quod non, quia si sic, sequitur quod somnus ..., – (q. 2) Utrum somnus et vigilia sint passiones convenientes omni animali et soli animali? ..., – (LBrev.) Utrum calidum et humidum sint causae longae vitae? ..., – (MVita) Utrum primum principium animae sit ..., – (q. 2) Utrum omne animal et quaelibet pars eius habeat naturalem caliditatem? ..., – (q. ult.) Utrum in iuvenibus pulsus debet esse fortior quam in senibus? Cf. Lohr, MLAC XXVII 331–332.

Bibliothèque humaniste, 319 (K. 350 d) (XV) 63 ff.

Chart., 277 × 198 mm., binis columnis.

1 (f. 1r–57v) ANON., *In Physicam. Inc.: (praeef.) Ad maiorem intelligentiam totius phi-*

losophiae naturalis est animadvertendum quod dux in philosophia . . . , – (text.) In philosophia naturali procedendum est a principiis et causis ad principia et causata . . . / . . . (expl. mut.).

Bibliothèque humaniste, 320 (K. 350 e) (XV) 24 ff.

Chart., 277 × 198 mm., binis columnis.

1 (f. 1r–24v) ANON., *In librum Praedicabilium Porphyrii. Inc.*: Cum sit necessarium – Nunc volumus aggredi librum Porphyrii qui fuit compositus ab uno qui vocabatur Porphyrius . . . , – (q. 1) Utrum quilibet terminus communis sit praedicabile? . . . / . . . fuit corrupta. Finis Praedicabilium.

Bibliothèque humaniste, 321 (K. 350f) (XV) 24 ff.

Chart., 277 × 198 mm., binis columnis.

1 (f. 1r–22v) ANON., *In librum Praedicamentorum. Inc.*: Consequenter incipit liber Praedicamentorum Aristotelis et primo movet talem quaestionem: Utrum de praedicamentis sit scientia? Et pro declaratione primo declarandum . . . / . . . (expl. mut.).

Soissons

Bibliothèque municipale, 27–30 (29) (A. D. 1649–1651) 702 + 663 + 829 + 1245 pp.

Chart., 360 × 243 mm.

1. JACOBUS DESPERIERS, gymnasiarcha Lexovaeus, *Logica*.
2. Id., *In philosophiam moralem*.
3. Id., *In libros Metaphysicorum*.
4. Id., *In Physicam*. Cf. Lohr, RLAC XXIX 717.

Bibliothèque municipale, 41 (33) (XV) II + 130 ff.

Chart., 277 × 207 mm., binis columnis.

1 (f. 1r–130v) ALBERTUS MAGNUS, *Liber de animalibus* (I–III). *Inc.*: Incipit liber de animalibus primus qui est de membris animalium . . . , – Scientiam de animalibus . . . / . . . (III tr. 2 cap. 9) sanguinem non habentium (f. Iv–Ilv: tabula). Cf. cod. 42.

Bibliothèque municipale, 42 (167) (A. D. 1465) 151 ff.

Chart., 279 × 215 mm., binis columnis.

1 (cont. cod. 41 f. 131r–281v) ALBERTUS MAGNUS, *Liber de animalibus* (IV–X) *Inc.*: (IV) Capitulum primum: Quae sit libri intentio et quae diversitas . . . / . . . (X) de principiis generationis hominis et eius impedimentis. Explicit liber decimus de animalibus. Explicit liber de animalibus Alberti in quo continentur decem libri, scriptus et finitus per Franciscum de Henisberghe in provigilia paschae A. D. 1465 die 13a mensis aprilis. Deo gratias. (f. 281r–v: tabula). Cf. Lohr, MLAC XXIII 343–344; W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 149.

Strasbourg

Bibliothèque municipale, s. n. (XV) ff. n. num.

Chart., binis columnis, codex 1870 igne peritit.

1. ALBERTUS MAGNUS, *Libri II de mineralibus*.
2. ID., *Liber de spiritu et respiratione*.
3. ID., *Liber de longitudine et brevitate vitae*.
4. ID., *Liber de nutrimento et nutritio*.
5. <ID.>, *Liber de proprietatibus elementorum*.
6. ID., *Liber de vegetabilibus*. Lectiones variantes huius codicis inveniuntur in apparatu critico ed. E. Meyer et C. Jessen, Alberti Magni De vegetabilibus libri VII (Berlin 1867) 1–660. Cf. Lohr, MLAC XXIII 342–343; W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 136.
De hoc codice cf. Meyer et Jessen, op. cit. 663–664.

Bibliothèque nationale et universitaire, 55 (latin 53) (A. D. 1422–1423) 274 ff.

Chart., 300 × 210 mm., binis columnis, olim monasterii de Frenswegen.

- 1 (f. 1r–57r) ALBERTUS MAGNUS, *De anima*. Inc.: (mut. in I tr. 1 c. 3) infert passionem animae utroque modo ...
- 2 (f. 57r–75v) ID., *De sensu et sensato*. Inc.: Quia autem iam de anima secundum seipsam ...
- 3 (f. 75v–79v) ID., *De memoria et reminiscencia*. Inc.: Reliquorum autem primum considerandum est ...
- 4 (f. 79v–94v) ID., *De somno et vigilia*. Inc.: Somnus et vigilia non sunt passiones nisi animalis ...
- 5 (f. 94v–98v) ID., *De morte et vita*. Inc.: Probatum est in fine Caeli et mundi .../... Et sic finitur liber Alberti Magni De longitudine et brevitate vitae fitque completus a Thilmanno Tüer sabbato die post nativitatem Mariae virginis A. D. 1422 ...
- 6 (f. 99r–v) ANON., *Quaestiones philosophicae*. Inc.: Dubium est utrum anima rationalis sit essentialiter includens vegetativum ...
- 7 (f. 100r–110r) ALBERTUS MAGNUS, *De intellectu et intelligibili*. Inc.: Sicut a principio istius operis diximus, scientia de anima ...
- 8 (f. 110v–111v) ANON., *Quaestiones philosophicae*. Inc.: Motus est triplex ...
- 9 (f. 112r–130r) HEIMERICUS <DE CAMPO>, *Compendium divinatorum*. Inc.: Philosophiae flores in hoc opusculo sub compendio colligere propono ...
- 10 (f. 130r–138v) ANON., *Quaestiones philosophicae*. Inc.: Utrum forma totius a forma partis realiter distincta ...
- 11 (f. 138v–145v) ANON., *Auctoritates Aristotelis*. Inc.: Omnes homines natura scire desiderant. Cuius signum est sensuum dilectio ... Ed.: J. Hamesse, Les Auctoritates Aristotelis: un florilège médiéval (Louvain – Paris 1974).
- 12 (f. 146r–178v) <HEIMERICUS DE CAMPO>, *Tractatus problematicus*. Inc.: De universalibus. Cum animadverterem modernorum figmenta a doctrina Aristotelis ... Cf. Lohr, MLAC XXIV 214.
- 13 (f. 179v–180v) ANON., *Quaestiones philosophicae*. Inc.: Utrum intentiones secundae quae sunt primarum ...
- 14 (f. 181r–195v) ANON., *Tractatus philosophicus*. Inc.: Divinae philosophiae discussis floribus obscuritatum naturalium perspicuas veritates pro meo facultatis modulo deinceps studeo particulare .../... finitum et scriptum anno 1423 quarto die martii.
- 15 (f. 198r–225r) ANON., *Quaestiones circa libros Physicorum*. Inc.: Circa primum li-

brum Physicorum sit quaestio ista ... finitum ipso die exaltationis sanctae crucis ... A. D. 1423.

16 (f. 226v–233v) ALBERTUS MAGNUS, *Compendium extractum ex commento Alberti supra De generatione et corruptione*. Inc.: Non solum liber De generatione et corruptione Aristotelis congrue tertium locum inter libros philosophiae naturalis tenet ... Explicit Compendium extractum ex commento Alberti super De generatione et corruptione, finitum in crastino exaltationis sanctae crucis A. D. 1423.

17 (f. 234r–243r) ID., *Compendium ex libro Meteororum Alberti Magni*.

18 (f. 243r–v) ANON., *Quaestiones philosophicae*. Inc.: Utrum simplex caeli substantia

19 (f. 244r–256v) ALBERTUS MAGNUS, *Compendium ex libro Ethicorum Alberti Magni*. Inc.: Hinc de ultimo hominis bono ... scriptum et finitum A. D. 1423 die 13a mensis aprilis.

20 (f. 257r–263v) ARISTOTELES LATINUS, *De causis*. Inc.: Omnis causa primaria plus est influens ...

21 (f. 264r–274v) ALBERTUS MAGNUS, *De causis et processu universitatis* (excerpta). Inc.: Incipit liber secundus causarum de determinatione causarum primarum cuius primus tractatus ... (mut. in II tr. 2 c. 5) ex quo sequitur quod intelligentiae superiores ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 341–345; W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 86, 97, 102, 116, 132, 107, 57, 65, 178, 199.

Bibliothèque nationale et universitaire, 89 (latin 86) (XV) II + 216 ff.

Chart., 215 × 142 mm., f. I: Liber monasterii Nemoris beatae Mariae virginis, prope Northorn, ordinis canonicorum regularium (Frenswegen), f. II: tabula.

1 (f. 3r–99r) ALBERTUS <DE ORLAMUNDE>, *Summula naturalium* (redactio A.) Inc.: Philosophia dividitur in tres, scilicet logicam, ethicam et physicam ... – (V) Sicut dicit Damascenus impossibile est ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 346–348.

2 (f. 99r–102v) ANON., *Definitiones terminorum naturalium*. Inc.: Anima definitur sic secundum Philosophum secundo De anima ...

3 (f. 103r–216r) ANON., *Quaestiones Summularum naturalium pauperis Alberti*. Inc.: Circa initium Summularum naturalium quaeritur primo: Utrum de rebus naturalibus sit scientia ... Explicunt Quaestiones Summularum naturalium pauperis Alberti, finitae et completae per me Albertum Pistoris, qui tunc temporis visitavit monasterium ad sanctum Martinum sub quodam laudabili viro, cuius nomen erat Hermanus Menco. Et hoc sub A. D. 1434 ipsa quarta feria post conversionem sancti Pauli, cuius festum tunc celebrabatur feria secunda.

Bibliothèque nationale et universitaire, 99 (latin 96) (XV–XVI) 297 ff.

Chart., 215 × 140 mm.

f. 168r–176, ANON., *Auctoritates Aristotelis*. Inc.: Libri primi Metaphysicae. Omnes homines naturaliter scire desiderant ... Ed.: J. Hamesse, Les Auctoritates Aristotelis: un florilège médiéval (Louvain – Paris 1974).

Tarbes

Bibliothèque municipale, 7 (B. 137) (A. D. 1608) 720 pp.

1. P. SOLENNETUS, S. J., *Commentarii et disputationes in VIII libros De physico auditu*. Cf. Lohr, RLAC XXXV 166.

Toulouse

Archives départementales, 4 (F. 2) (XIV) 191 ff.

Chart., 265 × 180 mm., longis lineis, f. 88v, 101–102, 107v, 117v, 118–126, 165v, 191 vacant.

1 (f. 1r) Tabula contentorum.

2 (f. 1v) ANON., *Divisio prioris animae secundum fr. Thomam de Aquino*⁴ (schemata).

3 (f. 2r–3r) ANON., *Super librum Posteriorum* (fragm.).

4 (f. 3v) *Oratio*. Inc.: Creator ineffabilis ...

5 (f. 4r–23v) JOHANNES DE PAYARACO, O.S.A., *Notabilia supra librum Porphyrii et supra librum Praedicamentorum tantum per fratrem Johannem de Payaraco, provinciae Tolosae, ordinis sancti Augustini, partim composita, partim de diversis locis congregata et partim abbreviata, necnon et in pluribus locis declarata ad utilitatem suorum discipulorum, ipsos volens in logicali scientia fundius profundare*⁴. Inc.: (*Porph.*) Circa quinque universalia primo notandum est quod non sunt plura nec pauciora quam quinque .../... materialiter significat subiectum. Haec de praedicabilibus dicta sufficiant.

6 (f. 24r–39v) ID., *Notabilia super librum Praedicamentorum Aristotelis*, edita a magistro fratre Johanne de Payaraco fratrem ordinis sancti Augustini rogato a discipulis suis⁴. Inc.: Aequivoca dicuntur quorum solum nomen est commune – Circa capitulum praedicamentorum plura sunt notabilia ... Cf. Lohr, MLAC XXVII 269.

7 (f. 40r–44v) ANON., *Declarationes et quaestiones super subiecta omnium septem liberalium artium*⁴. Inc.: Quattuor sunt mathematicae, scilicet geometria ... – Subiectum in Rhetorica est ius naturale ... – Consequenter quaeritur: Quid est subiectum in libro Porphyrii ... – Subiectum in libro Praedicamentorum ... – Subiectum in Perihermenias est enuntiatio ... – Subiectum in libro VI Principiorum est forma extrinsecus veniens ... – Subiectum in libro Divisionum Boethii est divisio ... – Subiectum in libro Topicorum Boethii est syllogismus dialecticus ... – Quaeritur: Quid est subiectum in libro Priorum ... – Subiectum in libro Posteriorum ... – Quot sunt modi dicendi ... – Quid est subiectum in libro Topicorum ... – Quid est subiectum in libro Elenchorum .../... in Barbarismo. Et ista sufficiant de grammatica et de aliis quoad praesens. Explicunt declarationes et quaestiones super subiecta omnium septem liberalium artium.

8 (f. 45r–65r) ANON., *Summaria capitulorum libri Porphyrii, libri Praedicamentorum Aristotelis, libri primi Perihermenias, libri VI Principiorum, libri Divisionum Boethii, libri Topicorum Boethii, libri Elenchorum, libri Topicorum Aristotelis*⁵. Inc.: Hic incipit liber Porphyrii. Capitulum de genere. Neque genus neque species dicuntur simpliciter, sed multipliciter .../... partes non sunt in potentia non in actu. Explicit Declaratio propositionum quarumdam notabilium ex multis partibus congregatarum.

9 (f. 65r–66r) ANON., *Ars mixtionum supra librum Priorum*⁴. Inc.: Omnis mixtio aut est de inesse et necessario .../... in prima figura.

10 (f. 66r–75r) ANON., *Mixtiones et regulae supra librum Priorum*⁴. Inc.: Sicut habetur ab Aristotele in libro De anima .../... ex duabus negativis nihil sequitur.

11 (f. 75r–77v) ANON., *Ars et modus formandi species demonstrationis*⁴. Expl.: Explicunt Ars et regulae super librum Priorum et Posteriorum.

12 (f. 78r–88r) PETRUS DE ALVERNIA, *Scriptum supra librum VI Principiorum*⁴. Inc.:

Secundum Aristotelem, omne quod appetitur, aut est bonum simpliciter . . . , – Forma est compositioni contingens – Secundum quod dicit Philosophus tertio De anima inest operatio intellectus . . . / . . . (*mut.*) speciem a motu . . . Cf. Lohr, MLAC XXVIII 336.

13 (f. 89r–96v) HENRICUS DE ALEMANNIA, O.E.S.A., ,*Notulae super syllogismorum capitulum*. *Inc.*: Logica est pars organica totius philosophiae . . . / . . . minorem. Et sic patet. Explicunt Notulae super syllogismorum capitulum, editae a magistro Henrico de Alemannia in sacra pagina professore, fratrum eremitarum s. Augustini.

14 (f. 97r–99r) ANON., *Nota supra secundum librum De anima* et hoc circa communem definitionem animae . . .

15 (f. 99v) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *Tractatus de medio demonstrationis* (fragm.).

16 (f. 100r–v) ANON., *In Metaphysicam. Inc.*: Utrum res secundum quod res sit subiectum metaphysicae vel aliquid aliud? Quod non arguitur quia . . . / . . . positive et aliis principiative.

17 (f. 103r–106r) Quoniam autem universaliter de omni . . . / . . . scilicet convenit medium.

18 (f. 106v–107r) Quod autem non sit secundus etc. – Postquam Philosophus dicit quaedam communia circa omnem substantiam . . . / . . . sicut tabula rasa in qua non est scriptum quidquid. Ergo.

19 (f. 108r–115v) AEGIDIUS DE ROMA, O.E.S.A., ,*Quaestiones abbreviatae fratris Aegidii Romani, fratrum ordinis sancti Augustini, super librum Posteriorum*. *Inc.*: Et primo sunt quaedam super prooemium et secundo super tractatum. Quaeritur ergo primo: Utrum per demonstrationem . . . , – Incipiunt Quaestiones fratris Aegidii super tractatum libri Posteriorum . . . / . . . Et in hoc terminantur. Cf. Lohr, MLAC XXIII 328.

20 (f. 116r–117v) ANON., *Quaestiones super Summulas. Inc.*: Quaeritur: Utrum sit dare terminum infinitum . . .

21 (f. 127r–161v) AEGIDIUS DE ROMA, O.E.S.A., ,*Scriptum supra librum III De anima*. *Inc.*: De partibus autem animae – Postquam Philosophus separavit . . . / . . . significet aliquid alteri. Explicit Sententia super libro De anima, edita a fratre Aegidio Romano, fratrum eremitarum ordinis beatissimi Augustini . . . Frater Johannes Roderici, ordinis supradicti, scripsit in fratrum eorundem monasterio optimo Toletano. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332.

22 (f. 162r–165r) ANON., *In librum Posteriorum. Inc.*: Ad evidentiam earum omnium quae in libro Posteriorum traditur in speciali . . . / . . . qui cum Patre et Spiritu sancto est unus Deus in saecula saeculorum. Amen.

23 (f. 166r–167v) ANON., *Inc.*: Commentator super prologo quarti libri Philosophi, volens excellentiam et sublimitatem scientiarum speculativarum ostendere . . . / . . . sicut est de libro De sensu et sensato.

24 (f. 168r–190v) ANON., *In De praedicamentis. Inc.*: Habet autem dubitationem – Postquam auctor dixit seu definivit formam . . . / . . . (*mut.*) de qualitate per hoc . . .

De hoc codice cf. *F. Del Punta* et al., *Aegidii Romani Opera omnia* I. 1/3* (Firenze 1987) 141–149.

Archives départementales, 6 (F. 3) (A. D. 1405) 143 ff.

Chart., 291 × 217 mm., binis columnis, ab una manu exaratus, f. 1 desideratur, f. 103r vacat.

1 (f. 2r–141r) JOHANNES BURIDANUS, *Quaestiones super VIII libros Physicorum. Inc.*: <(q. 1 secundum tabulam) Utrum ad philosophiam naturalem pertineat considerari de omnibus rebus? . . . (inc. mut.) tamquam de his qui significantur . . . , – (q. 2) Consequenter quaeritur: Utrum ens mobile sit subiectum proprium in scientia naturali? . . . , – (VIII q. 15 ult.) Utrum primus motor sit infiniti vigoris . . . / . . . ad potentias et perfectio-

nes et ad alia huiusmodi et cetera. Amen. Expliciunt Quaestiones Bridanni magistri tertii operis super VIII libros Physicorum scriptae per manus fratris Dominici d'Espodio, quando erat studens in theologia Barchinone . . . Fuerunt factae A. D. 1405. (f. 141v-142r: Tabula quaestionum super VIII libros Physicorum, edita a reverendo magistro Buridani). Cf. Lohr, MLAC XXVI 168-169.

Bibliothèque municipale, 216 (I. 165) (XIV) 219 ff.

Perg., 295 × 210 mm., binis columnis, ex bibliotheca Fratrum eremitarum S. Augustini.

f. 112r-218v, AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *Sententia super librum De anima*. Inc.: Ex Romanorum spectabili ac illustri prosapia . . ./. . . Explicit Sententia super libro De anima, edita a fratre Aegidio de Roma, ordinis fratrum eremitarum S. Augustini. Deo gratias (*deinde manu posteriori*): Quam quidem lecturam emit frater Clemens Mercatoris in universitate Tholosana, dum in eadam actus studii exercebat. Cf. Lohr, MLAC XXIII 331-332.

De hoc codice cf. *F. Del Punta* et al., *Aegidii Romani Opera omnia* I. 1/3* (Firenze 1987) 150.

Bibliothèque municipale, 242 (III. 35) (XIV) 344 ff.

Perg., 325 × 235 mm.

f. 188r-344r, HENRICUS DE ALEMANNIA, O.E.S.A., *Summa totius libri Ethicorum*. Inc.: Ex nobili prosapia oriundo, Hannibaldo de Ceccano canonico Attrebatensi . . ./. . . in quo terminatur Summa totius libri Ethicorum A. D. 1310, ipso largiente complementum qui est perfecta consummatio beatorum. Cui sit honor et gloria nunc et in aevum. Amen. Cf. Lohr, MLAC XXIV 221-222.

Bibliothèque municipale, 740 (I. 156) (XIV) XII + 139 ff.

Perg., 275 × 215 mm., binis columnis, ex bibliotheca Fratrum eremitarum S. Augustini.

1 (f. I-XII, 1-139) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332-334.

Bibliothèque municipale, 741 (I. 270) (XIV) 229 ff.

Perg., 256 × 200 mm., binis columnis, f. 229r: *Istius libri proprietates est conventus Montisalbani, ordinis Fratrum praedicatorum*.

1 (f. 1-228) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332-334.

Bibliothèque municipale, 742 (III.31) (XIV) 201 ff.

Perg., 308 × 220 mm., binis columnis, a duabus manibus exaratus, ex bibliotheca Fratrum eremitarum S. Augustini.

1 (f. 1r-164v) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *Summa Posteriorum*. Inc.: (*ded.*) Venerabili viro ex Anglorum spectabili prosapia oriundo . . ., - (*text.*) In secundo Rhetoricorum Philosophus volens de nobilitate . . ./. . . Iste liber est editus a reverendo in Christo patre et domino archiepiscopo, domino Aegidio, ordinis fratrum eremitarum.

In hoc libro Posteriorum tot lectiones secundum Aegidium continentur, viz. in primo 56, in secundo 23. Cf. Lohr, MLAC XXIII 328.

2 (f. 165r–201r) ID., ‚Sententia super libro Physicorum‘. Inc.: (mut. in VI) .../... Explicit Sententia super libro Physicorum, edita a fratre Aegidio de Roma, ordinis fratrum eremitarum, ordinis S. Augustini (f. 201v: tabula). Cf. Lohr, MLAC XXIII 330.

De hoc codice cf. F. Del Punta et al., Aegidii Romani Opera omnia I. 1/3* (Firenze 1987) 166–169.

Bibliothèque municipale, 749 (III.81) (XVII).

Chart., 222 × 172 mm.

1. JOHANNES RUFFAT (frater, professus 1619), *Disputationes in IV libros Aristotelis De caelo*.

2. ID., *Disputationes in libros De ortu et interitu*.

3. ID., *Disputationes in libros De anima*.

4. ID., *Disputatio unica in IV libros Aristotelis De meteoris*.

5. ID., *Philosophia moralis in X Aristotelis libros Ethicorum ad Nicomachum*. Cf. Lohr, RLAC XXXIII 704.

Bibliothèque municipale, 874 (XIV–XV) 149 ff.

Perg., 335 × 240 mm., tunc binis columnis tunc longis lineis, a pluribus manibus exaratus, ex bibliotheca Fratrum praedicatorum.

f. 20v–26r, ANON., ‚Auctoritates super librum Ethicorum‘. Inc.: Post sequuntur Auctoritates Philosophi super librum Ethicorum et Politicorum. Nota quod dicit Philosophus in prooemio Ethicorum, quod sermones sunt inquirendi super materiam subiectam ...

f. 26r–28v, ANON., ‚Notabilia super librum Politicorum‘. Inc.: Circa Politicam est notandum, quod ipsa politica determinat et tractat de ordinatione civitatis et omnium principatum in civitate ... Cf. J. Hamesse, *Les Auctoritates Aristotelis: un florilège médiéval* (Louvain – Paris 1974).

Tours

Bibliothèque municipale, 704 (A. D. 1426) 224 ff.

Chart., 220 × 150 mm., f. 6–7, 160–163, 175–187 et 194–221 vacant, f. 223v: ‚Iste liber est Johannis Pulchri ordinis fratrum praedicatorum conventus Montis relaxi‘ et ‚Istum librum emi Turonis a fratre Johanne Pulchri O.P. die 15 novembris 1435. T. Mesnager‘, bellico igne periit (phot.).

f. 8r–64v, <PSEUDO>ALBERTUS MAGNUS, ‚Tractatus de philosophia naturali‘ <= ALBERTUS DE ORLAMUNDE, *Philosophia pauperum*, redactio A>. Inc.: Philosophia dividitur in tres partes .../... gratia desistente. Et haec sufficiant de potentiis animae. Explicit Tractatus de naturali philosophia seu de naturalibus, qui intitulatur Rosa Alberti Magni, summi philosophi, sacrae paginae professoris, ordinis fratrum praedicatorum, qui summarie continet quinque partes ... in quinta de tribus libris animae. Fuit perfectus Palentiae per manum fratris Johannis de Sancto Andreae. Cf. Lohr, MLAC XXIII 346–348.

f. 68r–87r, ROBERTUS GROSSETESTE (dub.), ‚Tractatus supra VIII libros Physicorum‘. Inc.: In primo libro Physicorum, cuius subiectum secundum aliquos est corpus mobile .../... nullam habens magnitudinem. Cui sit honor et gloria ... Explicit Tractatus sive

brevis expositio Lincolniensis supra libros VIII Physicorum scriptus et perfectus Palentiae vigilia beati Petri martyris per fratrem Johannem de Sancto Andree A. D. 1426. Cf. Lohr, MLAC XXIX 105.

Bibliothèque municipale, 705 (XV) 212 ff.

Chart., 285 × 210 mm., binis columnis, olim maioris monasterii congregationis S. Mauri.

1 (f. 1r–212v) CHRISTIANUS FOLIOT, *In totam logicam Aristotelis. Inc.*: (mut. in introd. q. 2) demonstratur multipliciter conclusiones ..., – (q. 3) Utrum argumentatio sit subiectum logicae? ..., – (*Porph.*) Cum sit necessarium – Iste est liber praedicabilium Porphyrii cuius titulus est Isagoge Porphyrii ad categorias .../... Et sic est finis Praedicabilium Porphyrii; – (*Praed.*) Circa initium libri Praedicamentorum Aristotelis movetur talis quaestio: Utrum de praedicamentis sit scientia? Arguitur quod non. Decem praedicamenta non habent causam .../... non est ibi positus. Et sic est finis libri Praedicamentorum Aristotelis; – (*Perih.*) Primum oportet constituere – Iste est liber Perihermenias Aristotelis in quo Aristoteles tractat de enuntiatione .../... etiam modalibus. Et haec de secundo libro Perihermenias; – (*Prior.*) Primum oportet dicere – Iste est primus liber Priorum Aristotelis id est primarum resolutionum .../... probabit solum. Et ista sufficiant de isto secundo libro Priorum; – (*Post.*) Omnis doctrina – Iste est liber Posteriorum Aristotelis in quo ipse determinat de syllogismo demonstrativo tamquam de subiecto attributionis .../... alterius quae neutri asserit. Et sic est finis istius secundi libri Posteriorum ...; – (*Top.*) Propositum – Iste est liber Topicorum id est locorum dialecticorum Aristotelis. Topos graece idem .../... de isto quarto Topicorum Aristotelis sufficiant; – (*Soph.*) Iste est primus liber Elenchorum Aristotelis circa quem quaeritur .../... et per consequens totius logicae. Scriptae et completae per me Johannem Masculi sub venerabili discreto viro magistro Christiano Foliot in sacra pagina licentia-to A. D. 1474 23a die decembris in venerabili collegio Haricuriae. Cf. Lohr, MLAC XXIII 393.

Bibliothèque municipale, 714 (A. D. 1619) 493 pp.

Chart., 225 × 160 mm., pp. 347–352 et 400–404 vacant.

1 (p. 1–346) FRANCISCUS GANDELLONIUS, S.J., professor celeberrimus, Flexiae, in convictu regio Flexiensi 1619, *In universam Aristotelis logicam*.

2 (p. 353–399) ID., *Breve dialecticae compendium*.

3 (p. 405–493) ID., *In Aristotelis moralem philosophiam (In X libros Ethicorum disputationes)*. Cf. Lohr, RLAC XXX 690.

Bibliothèque municipale, 741 (XV) 188 ff.

Chart., 305 × 220 mm., binis columnis, ab una manu scriptus, olim ecclesiae metropolitanae Turonensis S. Gatiani sign. 188.

1 (f. 1r–165r) THOMAS AQUINAS, „*Expositiones super Ethicorum' libros. Inc.*: Sicut Philosophus dicit in principio Metaphysicae sapientis est ordinare .../... et terminatio Sententiae totius libri Ethicorum. Cf. R. A. Gauthier, ed., S. Thomae de Aquino Opera omnia XLVII, 1 (Romae 1969) 13*; Lohr, MLAC XXIX 168.

Bibliothèque municipale, 742 (XIV) 90 ff.

Perg., 245 × 170 mm., longis lineis (f. 1–57) et binis columnis (f. 58–90), ab una manu exaratus, bellico igne periit.

3 (f. 58r–90r) THOMAS AQUINAS, *Sententia libri Ethicorum. Inc.*: Sicut Philosophus dicit in principio Metaphysicae ... (*lemmata textus tantum; expl.* in VI). Cf. Lohr, MLAC XXIX 168.

De hoc codice cf. *AL* no. 777.

Bibliothèque municipale, 744 (XV) 241 ff.

Perg. et chart., 278 × 190 mm., binis columnis, f. 232 vacat, bellico igne periit (phot.).

1 (f. 1r–231v) HENRICUS DE ALEMANNIA <DE FRIMARIA, O.E.S.A.>, *Sententia totius libri Ethicorum* 'I–IV'. *Inc.*: (*ded.*) A nobili prosapia oriundo domino Hannibal de Cencana canonico Attrebatensi frater Henricus de Alemannia ... – Sicut dicit Valerius Maximus .../... (IV) a turpibus actibus in quos passiones inclinant. Et in hoc terminatur Sententia quarti libri. Cf. cod. 745.

2 (f. 233r–234v) ARISTOTELES LATINUS, *Liber de bona fortuna*. *Inc.*: Habitum autem utique erit his quae sunt dicta .../... et de virtutibus articulatum tractandum ea ex his quam vocamus kalokagochiam. Explicit liber De bona fortuna.

3 (f. 235r–239r) ID., *Oeconomica* (recensio Durandi). *Inc.*: Oeconomica et politica differunt non solum tantum quantum domus et civitas .../... et multum ad suam uxorem et filios et parentes. Explicit Oeconomica Aristotelis, translata de graeco in latinum per unum archiepiscopum et unum episcopum de Graecia et magistrum Durandum de Alvernia, latinum procuratorem Universitatis tunc temporis in curia Romana.

De hoc codice cf. *AL* no. 779.

Bibliothèque municipale, 745 (XV) 285 ff.

Perg. et chart., 282 × 195 mm., binis columnis, bellico igne periit (phot.).

1 (f. 1r–278r) HENRICUS DE ALEMANNIA <DE FRIMARIA, O.E.S.A.>, *Sententia totius libri Ethicorum* 'V–X'. *Inc.*: (V) De iustitia autem – Postquam Philosophus determinat de virtutibus moralibus .../... in quo terminatur Sententia totius libri Ethicorum completa A. D. 1310 ... edita a fratre Henrico de Vrinnacia, professore sacrosanctae theologiae, ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini, Yponensis episcopi. Cf. cod. 744; Lohr, MLAC XXIV 221–222.

2 (f. 278v–280v) FR. LUDOVICUS, O.F.M., provincialis Venetiarum et Paduae, *Epistola* ex Basilea 16 madii 1435.

3 (f. 281r–284v) PHILIPPUS, archiepiscopus Turonensis, *Propositio facta in concilio Basiliensi*.

Bibliothèque municipale, 746 (A. D. 1377) 80 ff.

Chart., 300 × 220 mm., binis columnis, f. 20, 30–38, 59–60, 64, 74–75 vacant.

1 (f. 1r–58v) JOHANNES BURIDANUS, *Quaestiones Ethicorum* (I–III). *Inc.*: Bonitatis et nobilitatis excellentiam philosophiae moralis extollit Aristoteles secundo Ethicorum cum esse .../... (*mut.*) quid sit dicendum ad quaestionem ... Cf. Lohr, MLAC XXVI 179–180.

2 (f. 62r-80r) ANON., *Quaestiones super librum De anima. Inc.*: Divino favente et disponente auxilio ... , - (q. 1) Circa librum De anima primo quaeritur: Utrum sententiae traditae in libro De anima anima sit subiectum proprium .../... pro praesens scilicet utrum dicendum est.

Bibliothèque municipale, 761 (A. D. 1434) 230 ff.

Chart., 255 × 180 mm., binis columnis.

1 (f. 1r-219r) <GUALTERUS DE BURLEY>, *In Politicam. Inc.*: Subiectum libri Politicorum est civitas in qua .../... super librum Politicorum. Et Deo qui dedit intelligere sint gratiae infinitae. Amen. (f. 219v: A. D. 1434 finitus et completus est liber octavus et ultimus Politicorum per procuracionem reverendissimi in Christo patris domini Philippi archiepiscopi Turonensis ...). Cf. Lohr, MLAC XXIV 186-187.

Bibliothèque municipale, 762 (XV) 170 ff.

Perg., 315 × 215 mm., binis columnis.

1 (f. 1r-170v) THOMAS AQUINAS, *Sententia super VIII libris Politicorum*. *Inc.*: Sicut Philosophus docet in secundo Physicorum ars imitatur naturam .../... respectu perfectissimi obiecti ipsius, qui est benedictus Deus in saecula saeculorum. Explicit sententia super VIII libris Politicorum Aristotelis. Cf. Lohr, MLAC XXIX 168-169.

Bibliothèque municipale, 764 (XV) 190 ff.

Perg., 280 × 215 mm.

1 (f. 1r-190v) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332-334.

Bibliothèque municipale, 765 (XV) 76 ff.

Chart., 285 × 195 mm., bellico igne periit.

1 (f. 1r-75r) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *De regimine principum* (inc. mut. in I c. 2; lacunae). Cf. Lohr, MLAC XXIII 332-334.

Bibliothèque municipale, 766 (XV) 259 ff.

Perg., 195 × 155 mm., a pluribus manibus exaratus, bellico igne periit.

1 (f. 2r-247v) AEGIDIUS ROMANUS, O.E.S.A., *De regimine principum*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 332-334.

Bibliothèque municipale, 767 (A. D. 1611) 257 ff.

Chart., 217 × 173 mm., bellico igne periit.

1. ANDREAS BOUTHIER, O. Carm., *In universam Aristotelis physicam commentaria*. Cf. Lohr, RLAC XXI 275.

Bibliothèque municipale, 768 (A. D. 1625) 333 ff.

Chart., 243 × 185 mm., bellico igne perit.

1 (f. 1r–327v) CLEMENS PUGEOLUS, S.J. in collegio Burdigalensi, 23 aprilis A. D. 1625, *Disputationes et commentarii in universam Aristotelis physicam*. Cf. Lohr, RLAC XXXIII 673.

Bibliothèque municipale, 769 (A. D. 1618) 560 pp.

Chart., 185 × 130 mm.

1 (p. 1–551) CLAUDIUS BONIELUS, S.J., Avenione 1618, *In VIII libros Physicorum* (secundum philosophiae volumen). Cf. Lohr, RLAC XXI 272.

Troyes**Bibliothèque municipale, 142 (XIV) 248 ff.**

Perg., 347 × 240 mm., binis columnis.

1 (f. 1r–26r) PSEUDO-ALBERTUS DE COLONIA, *Compendium de negotio naturali* (= ALBERTUS DE ORLAMUNDE, *Philosophia pauperum*, redactio B). Inc.: Philosophia dividitur in tres partes, scilicet logicam, ethicam et physicam ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 346–348.

2 (f. 26r–31r) JOHANNES DACUS, *Divisio philosophiae*. Inc.: Humana natura multipliciter est ancilla, ut scribitur in principio Metaphysicae ... Ed. A. Otto, *Johannis Daci opera* (København 1955) I 3–44; cf. Lohr, MLAC XXVI 186–187.

3. RICHARDUS DE MEDIAVILLA, O.F.M., *Quaestiones theologicae*.

Bibliothèque municipale, 776 (A. D. 1455) 73 ff.

Chart., 287 × 251 mm., binis columnis, codex Clarevallensis.

1 (f. 1r–32r) HEIMERICUS DE CAMPO, dub., *Philosophiae flores*. Inc.: Philosophiae flores in hoc opusculum sub compendio colligere proponens, adiutorio illius, qui omnem mentem illuminat, quadripartitum prosecuturus tractatum, in quorum primo theoremata quaedam praeambula, sequentibus firmitatem dantia ponam ... modo superius habito. Et in hac terminatur completorium totius negotii. Ad quam nos perducat qui sine fine vivit et regnat.

2 (f. 33r–73r) JOHANNES DE MECHLINIA, *Collectum super De anima*. Inc.: Iste est sextus liber naturalis philosophiae ... Hic finit hoc Collectum super De anima, datum per magistrum Johannem de Mechlinia scriptum Coloniae anno 1455 mense septembris. Cf. Lohr, MLAC XXVI 206.

Bibliothèque municipale, 866 (XIV) 55 ff.

Perg., 305 × 206 mm., binis columnis, codex Clarevallensis V. 28.

1 (f. 1–55) THOMAS DE AQUINO, *In De anima*. Inc.: Bonorum et honorabilium – Sicut Philosophus docet in undecimo De animalibus, in quolibet genere rerum necesse est prius considerare ... significat suas affectiones alteri. Et haec dicta de anima ad praesens sufficient. Cf. Lohr, MLAC XXIX 167.

Bibliothèque municipale, 884 (XIII/XIV) 171 ff.

Perg., 300 × 220 mm., binis columnis, a pluribus manibus exaratus, ex duobus codicibus Clarevallensibus (f. 1–88 = Clairvaux V. 25, f. 89–171 = Clairvaux V. 23) constitutus.

1 (f. 1r–34v) AEGIDIUS DE ROMA, O.E.S.A., *Sententia de generatione et corruptione. Inc.: Anima, ut testatur Philosophus, est quodam modo ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 330–331.*

2 (f. 35r–48v) <THOMAS DE AQUINO>, *Super librum Meteororum. Inc.: Sicut in rebus naturalibus nihil est perfectum dum est in potentia ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 166–167.*

3 (f. 49r–62v) <ID.>, *Sententia super librum De sensu et sensato. Inc.: Sicut dicit Philosophus in tertio De anima sicut separabiles sunt res a materia ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 167.*

4 (f. 62v–67r) <ID.>, *Sententia super librum De memoria et reminiscentia. Inc.: Sicut Philosophus dicit in septimo De historiis animalium ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 167–168.*

5 (f. 67r–82r) ALBERTUS MAGNUS, *Sententia super librum De somno et vigilia. Inc.: Somnus et vigilia non sunt passiones ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 342; W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 116.*

6 (f. 82r–88v) <ALBERTUS MAGNUS>, *Tractatus de spiritu et respiratione. Inc.: Multa sunt animalia quae quidem secundum locum ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 342–343; Fauser, op.cit. I 121.*

7 (f. 89r–171v) AEGIDIUS DE ROMA, O.E.S.A., *Expositio super libro Physicorum. Inc.: Naturalis scientia est aliqua scientiarum speculativarum .../... (expl. mut. in IV). Cf. Lohr, MLAC XXIII 330.*

De hoc codice cf. A. Dondaine et L. J. Bataillon, Le commentaire de saint Thomas sur les Météores: Archivum fratrum praedicatorum 36 (1966) 81–152 spec. 93–94; F. Del Punta et al., Aegidii Romani Opera omnia I. 1/3* (Firenze 1987) 186–191.

Bibliothèque municipale, 912 (XIV) 110 ff.

Perg., 290 × 215 mm., tunc longis lineis tunc binis columnis, f. 109 r (s. XIV): „Iste liber est propria possessio Clarevallis“, deinde alia manu: „Stephani de Novo Castro junioris“, codex Clarevallensis T.1.

1 (f. 1r–109r) ARISTOTELES LATINUS, *Rhetorica* (tr. Guillelmi) in media pagina, cum AEGIDIUS DE ROMA, O.E.S.A., *Sententia supra librum Rhetoricorum*, in margine. *Inc.: Quia qualiter unusquisque est, talis sibi finis .../... Cf. Lohr, MLAC XXIII 334–335.*

De hoc codice cf. AL no. 758; F. Del Punta et al., Aegidii Romani Opera omnia I. 1/3* (Firenze 1987) 191 s.

Bibliothèque municipale, 1063 (XIV) 279 ff.

Perg., 290 × 205 mm., binis columnis, f. 136r (alia manu): „Propositiones notabiles librorum (I–IV) Ethicorum“, olim Clarevallensis V. 34.

1 (f. 1r–4v) THOMAS DE AQUINO, *Super librum IV Sententiarum* (d. 17–18 fragm.).

2 (f. 5r–136r) ID., *Liber super Metaphysicam. Inc.: Sicut docet Philosophus in Politicis suis quando aliqua plura ordinantur ad unum ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 164–165.*

3 (f. 137r–226v) ID., *Sententia super librum Physicorum. Inc.: Quia liber Physicorum cuius expositione intendimus ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 165.*

4 (f. 227r–279v) ID., *Super De caelo et mundo* (I–III lect. 8). *Inc.: Sicut Philosophus dicit in primo Physicorum tunc opinamur ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 166.*

Bibliothèque municipale, 1080 (XIV) 103 ff.

Perg., 273 × 182 mm., binis columnis, codex Clarevallensis T. 92.

1 (f. 1r–103v) ANON., *Tabula Aristotelis operum alphabetica. Inc.*: (f. 1r–4r, *Capitula operum Aristotelis*) Quoniam autem oportet intelligere et scire ..., – (f. 4r–103v, *Tabula*) Abstrahere – Abstrahentium non est mendacium in tertio b ubi notandum quod fit abstractio a rebus .../... Zeno ... fit plus, id est fit multitudo quamvis non magis commune, igitur finis. Amen (f. 103v, elenchus verborum, expl. mut. in L).

Bibliothèque municipale, 1236 (XIII) 236 ff.

Perg., 150 × 210 mm.

f. 211r–231v, ALBERTUS <MAGNUS>, *Quaestiones super librum Ethicorum* (prol. n. 2 – III lect. 4 mut.). *Inc.*: Circa primum capitulum primo quaeruntur quaedam generalia, deinde quaedam specialia. De primo quaeruntur quinque, primo de moralis scientiae possibilitate .../... (mut.) determinatis autem voluntario et involuntario etc. (f. 210v: tabula). Cf. Lohr, MLAC XXIII 345; W. Fauser, *Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I* (Münster i. W. 1982) 182.

Bibliothèque municipale, 1374 (XIV) 113 ff.

Perg., 222 × 158 mm., longis lineis, olim Clarevallensis T. 86.

1 (f. 1r–11r) ARISTOTELES LATINUS, *De somno et vigilia* (tr. nova); 2 (f. 11r–13v) *De longitudine et brevitate vitae* (tr. nova); 3 (f. 13v–25r) *De iuventute et senectute* (tr. nova); 4 (f. 25r–35v) *De sensu et sensato* (tr. nova); 5 (f. 36r–40v) *De memoria et reminiscencia* (tr. nova); 6 (f. 40v–50r) *De causis proprietatum elementorum*; 7 (f. 51r–56r) *De motibus animalium*; 8 (f. 56r–66r) *De progressu animalium*; 9 (f. 66v–75v) *Physiognomia*; 10 (f. 76r–90r) *De causis*; 11 (f. 90v–92v) *De inundatione fluviiorum*; 12 (f. 93r–96v) *De bona fortuna*; 13 (f. 97r–113) *De vegetabilibus et plantis*.

Bibliothèque municipale, 2402 (XIII) 95 ff.

Perg., 153 × 116 mm., binis columnis, antiquus numerus: Clairvaux S. 92, f. 95v; A. D. <12>81 mense novembris emit Johannes de Asconio clericus a Rogerio de Cheminon clerico praesentem librum. Qui Rogerius fecerat scribere anno primo, ut dictum est, Lamberto de Syvriaco (? Liniaco) clerico'.

1 (f. 1r–95v) LAMBERTUS DE LINIACO CASTRO, *Summulae. Inc.*: Ut novi artium auditores plenius intelligant ea quae in Summulis edocentur, valde utilis est cognitio dicendorum. In primis quaeritur quare artista dicitur audire de artibus et non de arte .../... satis patet per praedictas regulas. Sequitur de praedicabilibus. Ed. F. Alessio, Lamberto d'Auxerre, *Logica* (Summa Lamberti) (Firenze 1971); cf. Lohr, MLAC XXVII 307.

Valenciennes**Bibliothèque municipale, 296 (286) (XV) 396 ff.**

Chart., 302 × 212 mm.

- 1 (f. 1-391) ARISTOTELES, *Livres des Ethiques* (tr. franc. Nicolai Oresme).
De hoc codice cf. A. D. Menut, ed., Maistre Nicole Oresme: Le livre de Ethiques d'Aristote (New York 1940) 51.

Bibliothèque municipale, 297 (287) (A. D. 1578) 366 ff.

Chart., 204 × 151 mm.

1. WALLERANDUS, S.J., *Disquisitiones in librum III (-VI) Ethicorum* (audita et scripta a Philippo de Croy ... Moguntiae in novembri anno 1578). Cf. Lohr, RLAC XXV 228.

Bibliothèque municipale, 322 (306) (A. D. 1436) 282 ff.

Chart., 290 × 198 mm., binis columnis.

- 1 (f. 1r-207r) ALBERTUS MAGNUS, *De caelo et mundo. Inc.: Incipit liber primus Alberti De caelo et mundo. Tractatus primus quod mundus est perfectus ... De caelo et mundo in hoc secundo libro nostrarum naturarum loqui cupientes .../... Expliciunt IV libri De caelo et mundo Alberti Magni peritissimi philosophi, scripti per me Johannem Rosenberg, A. D. <1>436 in studio Heidelbergensi. Cf. Lohr, MLAC XXIII 341; W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 36.*

- 2 (f. 208r-282r) ID., *De generatione et corruptione. Inc.: Incipit liber de generatione et corruptione Alberti Magni philosophi ... Cum duae sint considerationes ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 342; Fauser, op. cit. I 55.*

Bibliothèque municipale, 400 (383) (XIV) 144 ff.

Perg., 305 × 220 mm., binis columnis, ex libris Sancti Amandi.

- 1 (f. 1r-117r) JOHANNES BERNIER DE FAYT, *Tabula moralium Aristotelis. Inc.: Quoniam ut habetur primo Paralipomenon 20 cap. de corona Melchon idoli Amonitarum .../... Explicit Tabula moralium Aristotelis, edita a domino Johanne de Fayt, monacho Sancti Amandi in Pabula et baccalaureo in theologia A. D. 1346. Cf. Lohr, MLAC XXVII 157.*

Bibliothèque municipale, 952 (700) (XV) 355 ff.

Chart., 290 × 207 mm.

- 1 (f. 1r-228r) ALBERTUS MAGNUS, *Meteora*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 342; W. Fauser, Die Werke des Albertus Magnus in ihrer handschriftlichen Überlieferung I (Münster i. W. 1982) 62.

- 2 (f. 228r-290v) ID., *De sensu et sensato. Inc.: Quoniam autem de anima ... Cf. Lohr, MLAC XXIII 342; Fauser, op. cit. I 97*

- 3 (f. 290v-304v) ID., *De memoria et reminiscentia*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 343; Fauser, op. cit. I 102.

- 4 (f. 304v-355v) ID., *De somno et vigilia*. Cf. Lohr, MLAC XXIII 343; Fauser, op. cit. I 116.

Vendôme

Bibliothèque municipale, 105 (XIII/XIV) 112 ff.

Perg., 330 × 230 mm., binis columnis, exceptis f. 1r–78r, 99r–105r longis lineis, f. 98v (s. XV): ‚Ce present livre est a messiers de la saincte Trinite de Vendosme et issu et sorty de la librairie commune‘.

f. 93r–98v, ROBERTUS GROSSETESTE, ‚*Summa Ethicorum Aristotelis abbreviata a domino Lincolnensi*‘ (*Sententia libri Ethicorum*). Inc.: Primum capitulum de eo quod est aliquis finis ... Cf. Lohr, MLAC XXIX 104.

De hoc codice cf. AL no. 780.

Bibliothèque municipale, 106 (XV) 118 ff.

Chart., 298 × 218 mm., binis columnis, f. I: ex libris ‚Theodori Guaynerii de Papia et amicorum‘.

1 (f. 1–118) ALBERTUS DE SAXONIA, ‚*Quaestiones super VIII libros Physicorum*‘. Inc.: Circa primum librum Physicorum quaeritur: Utrum scientia naturalis tractet de ente mobili tamquam de subiecto? .../... negotii scilicet metaphysici. Et haec sufficiant super VIII libros Physicorum. Et illi qui dedit intelligentia sit gratia et beato Paulo. Expliunt Quaestiones super VIII libros Physicorum a reverendo magistro Alberto de Saxonia solemnī doctori. Cf. Lohr, MLAC XXIII 349.

Bibliothèque municipale, 168 (XV) 91 ff.

Chart., 280 × 192 mm., f. I: ex libris ‚Theodori Guaynerii de Papia et amicorum‘.

1 (f. 1r–91v) GUALTERUS BURLAEUS, *In Artem veterem*. Inc.: Quia de dictis in logica quoddam compendium intendo compilare ... – (*Porph.*) Cum sit necessarium – Iste liber qui est primus in ordine .../... magis et minus. – (*Praed.*) Circa librum Praedicamentorum est sciendum quod subiectum .../... patet intuenti. Et est finis. – (*VI Princ.*, redactio B) Forma est compositioni – Quamvis Philosophus in libro Praedicamentorum .../... (expl. mut. in cap. de ubi) de corporum corruptione ... Cf. Lohr, MLAC XXIV 174–176.

Bibliothèque municipale, 169 (XV) I + 119 ff.

Chart., 222 × 150 mm., ex duabus partibus (f. 1–47, 48–117 = f. 1–70) constitutus, f. 45–47, 117, 118 vacant. f. Ir: ‚Ista lectura libri De anima atque quaestiones eiusdem libri sunt compilatae per reverendum doctorem magistrum Johannem de Biridanis. Et sunt fr. Michaelis de Papia, O.P. Quem librum emit in Avinione, ipso existente in studio sacri palatii, pro duobus francis et hoc cum bono consilio‘, deinde: ‚Iste liber est Johanini de Merliano‘, f. 115v: ‚1421 die 17 februarii hora secunda noctis fuit eclipsis lunae magna super terram, videlicet fere usque ad quartam horam noctis‘, f. 116v: ‚Hic liber est fr. Bernardi Guiraudi, O. Carm., et constituit sibi quattuor florenos auro bono Franciae‘, f. 119r: ‚Istae quaestiones magistri Johannis Bridan sunt fr. Michaelis de Papia‘, ex libris Theodori Guaynerii de Papia, deinde monasterii Ss. Trinitatis.

1 (f. 1r–44v) (JOHANNES BURIDANUS, dub.), *Expositio in III libros De anima*. Inc.: Bonorum honorabilium – Iste liber dicitur De anima qui est sextus in ordine librorum na-

turalium. Qui libri non ordinantur secundum magis nobile et minus nobile quia tunc iste primus . . . , – (II) Quae quidem – Iste est secundus liber, in quo posito prooemio vel opinionibus antiquorum de anima, nunc secundum propriam opinionem . . . , – (III) De parte autem – Iste est tertius liber de anima, unde postquam in secundo Aristoteles determinavit de potentiis animae vegetativa et sensitiva, nunc in isto tertio . . . / . . . sed ut alteri possit aliquid significare. Et sic est finis. Explicit Expositio textus tertii libri De anima una cum aliis duobus primis, lecta Parisius A. D. 1362. Deo gratias. Cf. Lohr, MLAC XXVI 172–173 § 23.

2 (f. 48r–115r) JOHANNES BURIDANUS, *Quaestiones super III libros De anima* (redactio A). *Inc.*: (proem.) Quamvis secundum communem divisionem philosophiae naturalis . . . , – (q. 1) Utrum anima sit subiectum proprium . . . , – (q. ult.) Utrum in homine appetitus sit appetitui contrarius . . . / . . . appetitus contrarii acceptivi et resultativi. Et sic hinc inde procedunt rationes (f. 116r–v: tabula). Cf. Lohr, MLAC XXVI 173 § 24.

De hoc codice cf. *L. Leger*, Un fragment du manuscrit tchègue à la Bibliothèque de Vendôme: *Revue critique d'histoire et de littérature* 11, 2 (1877) 326–328.

Bibliothèque municipale, 171 (XIII) 183 ff.

Perg., 220 × 150 mm., longis lineis.

f. 143v–165v, ARISTOTELES LATINUS, *Posteriora*, cum <ROBERTI GROSSETESTE>, „LINCOLNIENSIS *Scholiis super librum Posteriorum*“; in marginibus. *Inc.*: Intentio Aristotelis in hoc libro . . . Cf. Lohr, MLAC XXIX 103.

De hoc codice cf. *AL* no. 784.

Bibliothèque municipale, 229 (A. D. 1445) 120 ff.

Chart., 380 × 275 mm., binis columnis.

1 (f. 1–120) <PAULUS NICOLETTUS VENETUS, O.E.S.A.>, *Lectura super librum Posteriorum*. *Inc.*: Omnis doctrina et omnis disciplina – Iste est liber Posteriorum Aristotelis . . . / . . . sempiternam gloriam. Anno ab incarnatione Domini 1445 hora 19a in vacationibus mensis septembris die 2a feliciter est fini traditus liber iste. Amen. Cf. Lohr, MLAC XXVIII 316.

Bibliothèque municipale, 230 (A. D. 1445).

Chart., in folio, codex desideratur ab anno 1853.

1. APOLLINARIS OFFREDUS CREMONENSIS, *In librum De anima*: Cf. Lohr, MLAC XXIII 368.

2. ALBERTUS ALMANUS, *Compendium super philosophiam naturalem et moralem*‘.

Bibliothèque municipale, 237 (XV).

Chart., in folio, codex desideratur ab anno 1853.

1. PAULUS <NICOLETTUS> VENETUS, O.E.S.A., *Summa super philosophia naturali*‘. Cf. Lohr, MLAC XXVIII 317–318.